

naša luč

1989
november
9

moja fara mi ne sme biti deveta briga

Na tejle strani si letos člani naših slovenskih far po evropski tujini sporočamo svoje misli, doživetja in predloge za prenavljanje naših župnij. Kdor ima kakšno takšno misel, naj jo pošlje, da se z njo obogatimo tudi drugi!

KRŠČANSKI LAIKI ŽIVIJO V SVETU. TEGA NAJ BI KOT KVAS OD ZNOTRAJ PREKVAŠALI Z EVANGELJSKIM DUHOM. NAJ BI BILI NAJBOLJŠI MOŽJE IN OČETJE, NAJBOLJŠI DELAVCI IN NAJBOLJŠI SOSEDE.

V povojnem času je v slovenskem prostoru opaziti, da mlade družine, ki so od svojih staršev še dobile močno versko vzgojo, niso mogle ali znale dati vere naprej svojim otrokom. Seveda nosi levji delež krivde za to nova družbena ureditev, ki veri ni naklonjena. A dejstvo je, da so bile s tem drevesu izpodrezane korenine. Far si ni mogoče misliti brez družin.

VERNIKI NAJ BI ZAVZETO DELOVALI KOT KRISTJANI V SVETU: V SVOJIH DRUŽINAH, POSEBNO PRI VZGOJI, NA DELOVNEM MESTU, V SOSESTVU, ZNANOSTI, UMETNOSTI, POLITIKI. KRISTJANI SMO DOLŽNI UREJATI DRUŽBENO ŽIVLJENJE PO EVANGELIJU.

Družine imajo velikokrat težave, kako posredovati svojim otrokom vero in cerkveno življenje, ker so vplivi okolja premočni in vodijo otroke na pota, ki staršem niso všeč. Pogovor med skupinami vernih staršev je gotovo velika pomoč pri vzgoji.

KATOLIŠKI LAIKI NAJ BI S SVOJIMI FARAMI ŽIVELI: UDELEŽEVALI NAJ BI SE FARNIH PRIREDI-

TEV, ZLASTI NEDELJSKIH MAŠ, IN PRI NJIH SODELOVALI, KUPOVALI IN BRALI VERSKI TISK, POMAGALI Z NASVETI IN ZDRAVO KRITIKO IN MOLILI TER BOGU DAROVALI ŽRTVE ZA VSE ČLANE FARE.

Strokovnjaki pravijo, da so za versko vzgojo otroka najvažnejši prvi meseci njegovega življenja, ko se med materjo in otrokom splete zaupna vez, prek katere mati otroku posreduje tudi vero. V najnežnejši dobi otrokovega življenja v mnogih primerih starši v verskem oziru naredijo premalo: otroka ne vodijo k Bogu in Cerkvi.

Seveda se pa pri enajstih, dvanajstih letih pogosto začno šele prave težave: otrok začne rasti v samostojnega človeka, s tem pa v človeka s svojo voljo. Pri njem se utegne javljati nevolja glede udeležbe pri cerkvenem življenju.

Med dvanajstim in sedemnajstim letom doživlja mlad človek kritičen čas preusmerjanja in nove orientacije ter nekakšne oddaljenosti od sedanjega. Pri tem se tudi glede vere in Cerkve odloča na novo. Starši naj mu pomagajo pri tem procesu, naj ne odstopajo od načel in usmeritev in ne zakrivajo svojega verskega prepričanja, ampak živijo zavestno krščansko. Na pomoč lahko priskočijo duhovniki, posebno če imajo skušnje s takšnimi primeri.

V DRUŽINI SE NAUČI OTROK VERO ŽIVETI V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU. STARŠI Z OTROKI NE LE MOLIJO, MARVEČ JIM TUDI KAŽEJO, KAKO JE MOGOČE Z VERO UREJATI POKLIC, JED, PITJE, DRUŽABNOST, SPORE, KORISTI, DENAR.

Težko bo z versko vzgojo, če v družini ni zveze med vero in življenjem. Če npr. doživljajo otroci pobožnega očeta, ki je do svoje žene trd, ali na Cerkev navezано mater, ki ima brz pri roki laž v sili. Skladje med vero in življenjem je za versko vzgojo odločilnega pomena.

VERA POSTANE ZA OTROKE VEROVNA PREK PRISTNEGA KRŠČANSKEGA ŽIVLJENJA V DRUŽINI.

Najvažnejša oblika krščanskega družinskega življenja je v vsakdanji molitvi družine, ki pa je navadno možna le enkrat na dan kot molitev pri jedi. Idealno bi bilo, da bi hodila družina skupaj k nedeljski maši.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Sorško polje

veselje ob novi slovenski ustavi

27. septembra je slovenska skupščina v Ljubljani enoglasno sprejela dopolnila k slovenski ustavi in ustavni zakon za izvedbo teh dopolnil, ki potrjujejo slovensko suverenost. Ob sprejetju obojega so vsi navzoči v skupščini dolgo navdušeno ploskali, na koncu pa zapeli Zdravljico, ki od tega dne dalje velja za uradno slovensko himno.

Sprejeta ustavna dopolnila so vsekakor nekaj enkratnega: Sloveniji zagotavljajo neodtujljivo pravico do samoodločbe, ki vsebuje tudi njeno pravico do odcepitve od Jugoslavije; njeno izključno pravico do razgлася izrednih razmer na njenem območju; politični pluralizem, tržno gospodarstvo, ostajanje sadov dela v Sloveniji in odpravo smrtnih kazni ter mučenja. Vse te izboljšave odpirajo v slovenskem prostoru pot demokraciji — če se bodo kajpada uresničile.

Proti sprejetju teh ustavnih dopolnil so se dvignili neobičajno hudi pritiski zveznega državnega predsedstva, od koder je prišel v slovensko skupščino poziv, naj sprejetje določi vsaj odloži, ker da niso v skladu v zvezno ustavo. Po Srbiji so miloševci organizirali množične manifestacije z žolčnimi izpadi proti Slovencem. Zvezno predsedstvo je slovenske sklepe izročilo ustavnemu sodišču, da preveri, če so v skladu z zvezno ustavo.

Sprejetje ustavnih dopolnil je sprožilo po Sloveniji pravi val navdušenja. Ta čaša dozorelega vina pa, žal, ni brez grenkobe. Zelo moti to, da so novo ustavo sprejeli poslanci, ki jih ni narod nikdar izvolil za svoje zastopnike, čeprav je res, da jih je pri tem dejanju ves narod podprl. S tem si nabirajo glasove za pomladanske volitve in tako podaljšujejo partijski monopol oblasti. Še bolj grenak priokus daje dogodku to, da ima v slovenskem in jugoslovanskem prostoru še vedno platno in škarje ena sama partija, to pa pomeni stalno nevarnost, da tudi lepe besede nove slovenske ustave ne bodo „meso postale“.

Čakajmo. In upajmo. Kako daleč je še do demokracije, bo kmalu jasno.

br

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.
Odgovorni urednik: dr. Janez Horn-
böck, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26. Tisk: Tiskarna Družbe sv.
Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer
Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austrija

NAROČNINA
(v valuti zadevne dežele):

Avstrija 140 šil.
Anglija 7 fun.

Beglija 450 fran.
Francija 70 fran.
Italija 15.000 lir
Nizozemska .. 23 gld.
Nemčija 22 mark
Švica 20 fran.
Švedska 70 kron
Avstralija 12 dol.
Kanada 15 dol.
ZDA 12 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake
poštne in v posameznih državah in
različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki
in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Nepričakovan odhod

Sredi popoldneva me je poklical stanovski kolega. Glas je bil nenavadno zadržan. Obšla me je misel, da novica ne bo dobra.

„Ali že veš, da je umrl Vili Stegu?“ Zadelo me je bolj kot sem se mogel pripraviti.

„Ne vem. Kje, kako umrl? Je bila nesreča?“

„Ne. Zadela ga je kap.“

Sporočil sem novico takoj naprej. Na onem koncu žice je bila prva beseda prav tako zmedena: „Kar tako je odšel, saj ni mogoče!“

Da, kar tako. Sredi dela, brez vsake napovedi, brez boleznih. Enostavna pot brez ovinkov, žal bridko resnična. Sredi moške dozorelosti, star komaj 46 let.

„Le kako more Bog to dopustiti?“, se je spraševal naslednji glas. Letošnje leto je pobralo že drugega duhovnika v slovenskem zdomstvu.

Božji načrti pač niso naši načrti, je bilo treba navsezadnje pristati na modrosti, ki se nam oznanja iz evangelija. Ne spoznamo je v njenem stvarnem pomenu, dokler nas ne doleti izkušnja smrti od blizu. Vsak dan se sprehaja med nami „sestra smrt“, ki nas počasi pobira ne glede na starost in ugled in nas vodi na božjo njivo. Koliko nenavadnih, nepričakovanih smrti je vsak dan. Nesreča avtobusa z otroki je terjala v domovini prejšnji mesec kar 13 otroških življenj. Vsak teden nam pride pred oči kakšna pretresljiva slika zmečkanega avtomobila s kratkim poročilom o prehitri vožnji in komentar pravi: zaneslo ga je. Ljudje se sploh ne ustavimo več. Toda rezultat je isti: nekoga ni več, izgubil je življenje, nenadoma je odšel v večnost.

Vendarle nas vsaka taka novica za trenutek pretrese. Morda se tu

in tam ob njih ustavimo, se zamislimo „o hitrici življenja“, ki nam ne pusti razmišljati na globoko. Pred nami so naloge in načrti, ki jih moramo uresničiti. Pri tem resnično ni prostora za misel na smrt, ki govori o koncu tega bivanja in početja na

svetu. Ne, na smrt ne mislimo radi, postavili smo jo v kot, izgnali iz naše zavesti. Tu in tam pa nas s svojim mimohodom preseneti, da se toliko bolj sprašujemo, čemu tako?

Praznik vseh svetnikov in spomin vernih duš v vicah nas uradno spomni, da je tudi za nas določen dan, ko bomo umrli. Pa nas to ne gane preveč. Na pokopališču skušamo morda za trenutek sprejeti to resnico, a še tu nam misel rada uide na smrt drugih. Morda se

Dan živih

zamotijo misli ob nepomembnosti, kako slabo je okrašen sosedov grob. Namesto molitve za rajne nam vzame čas razporejanje rož in sveč. Celo na tej božji njivi nas ujame v svojo mrežo duh časa, duh tekmovanja in prestiža. Tako na prefinjen način poskušamo ulti resnici, da je smrt del mojega življenja. Važen, zelo važen del, ker tam pade odločitev o vsej moji večnosti. To nas sili k razmišljanju o smislu vsakdanjega dela in življenja.

Zanimiva je bila debata na televiziji z naslovom „Apokalipsa“, kjer so razpravljali zgodovinarji, psihologi, teologi in drugi, zakaj ljudje vedno napovedujejo katastrofo sveta. Posebej tisti udeleženci, ki so izpovedovali nevero in zikanje Boga, so večkrat poudarjeno in strastno očitali kristjanom, da radi strašimo s koncem sveta in da smo s tem strahom povzročitelji marsičesa hudega. Teologu Küngu je bilo končno le preveč in se je stvarno uprl trditvi ter poudaril, da vera v končno božjo sodbo nad človekom in stvarstvom ne pomeni zastraševanja. Napeljal je debato na vprašanje, kakšen je sploh namen človekovega življenja. Tu so vsi neverni sogovorniki ostali brez pravega odgovora. Sicer so nekaj pripovedovali o novem, dobrem človeku in boljšem življenju, a kaj potem, ko umrje, niso vedeli ničesar.

Ta odgovor nam daje vera v razodetje in spoznanje Jezusa Kristusa, kar oznanja tudi praznik vseh svetih. Predno se spominjamo vseh vernih rajnih, nam Cerkev govori o svetnikih. Svetost življenja je namen, je cilj človekovih dni na zemlji. S tem je podan smisel. Smrt nam prinaša dar življenja z Bogom. Zato smrt ni več zastrašujoča in neznana pot, ki jo moramo prehoditi vsi. Krščanstvo ne zastrašuje, ampak daje upanje in odkriva smisel.

Odgovornost in resnoba ob misli na smrt je seveda povezana z dejst-

vom, da lahko ta cilj zgrešimo. So ljudje, ki nočejo postati sveti. Pretežko se jim zdi. Če nas Bog ne bo mogel sprejeti v svoje naročje, ker smo sami ubirali pota drugam, ne pa v njegovo kraljestvo, tedaj je v misli na smrt seveda tudi grožnja. Tedaj je namreč življenje zapravljeno.

V tem pa nas misel na smrt navsezadnje tudi uči živeti. Pomaga nam usklajevati vsakdanja dejanja z božjo voljo, tako da nas bo mogel Bog nagraditi z večnim življenjem.

Kristjanom je sporočilo smrti dragoceno dejstvo, ker v njem lažje odkrivamo svoj končni cilj.

Don Kamilo

„Žrtvam stalinizma in naših zmot“ — je bilo zapisano na vencu, ki so ga položili na ljubljanskih Žalah v spomin na tisoče pobitih Slovencev — domobranskih vojakov in civilistov, ki so jih po končani vojni Angleži izročili s prevaro v roke komunistov. Vsa leta po vojni do danes leži nad našim narodom ta predolgo javno zatajena resnica kot travma. Razrešiti jo more le javno priznanje krivde in odpuščanje. Zato so udeleženci — povečini sorodniki pobitih — zasadili na osrednjem ljubljanskem pokopališču **lipo sprave**.

In memoriam

† Vili Stegu

Modri svetopisemski Pridigar pravi, da ima vse na svetu svoj čas: je čas jokanja in čas smejanja, čas rojstva in čas umiranja. Ta zadnji čas, čas smrti, je za rajnega Vilija prišel v torek popoldne. Tiho, brez besed in slovesa je odšel od nas v najboljših letih, saj bi šele 29. novembra dopolnil 46 let. In prav v času teh 46 let je bil deležen obilnih dobrot Gospodarja življenja. Bog mu je svojo naklonjenost izkazoval po dobrih starših mami Ivani in pokojnem očetu Francu, ki sta mu drugemu od štirih otrok podarila življenje; potem po sestri in bratu, pa po dobrih ljudeh tu na Premu in po vseh krajih, ki jih je obšel v svojem življenju. Svojo dobroto mu je Bog izkazoval tudi po talentih in sposobnostih, ki mu jih je bil dal, po sorodnikih, dobrotnikih in prijateljih, po sodelavcih, po učiteljih, profesorjih in vzgojiteljih: najprej v osnovni šoli tu na Premu, potem v gimnaziji v Ilirski Bistrici in v Postojni ter v bogoslovju in na Teološki fakulteti v Ljubljani. Največja od vseh milosti pa je bilo dvajsetletno duhovništvo, s katerim je bil trajno zaznamovan 29. junija 1969 v Logu pri Vipavi.

Kot duhovnik šestoletnik je ob koncu tedna prihajal v župnijo Deskle, nato je bil tri leta kaplan v Solkanu, dve leti župn. upravitelj na Vojskem, 14 let svojega dela in življenja pa je posvetil zdomcem in izseljencem v Zvezni republiki Nemčiji v škofijah Eichstätt, Bamberg in Regensburg.

Našim ljudem v zdomstvu je oznanjeval evangelij z govornjo in s pisano besedo, pripravljal in delil jim je zakramente, po različ-

nih krajih je skupaj z njimi obhajal evharistijo, učil je otroke in zbiral mlade, obiskoval in povezoval je posameznike in družine, skrbel je za bolne in osamljene, loteval se je tudi kulturno-prosvetnega dela, pogosto pa je ljudem na tujem pomagal tudi v njihovih socialnih potrebah.

Duhovnika Vilija je Bog obdaril tudi s pesniško in literarno sposobnostjo. Poezijo je začel pisati že v gimnaziji, predvsem pa v bogoslovju. Na Teološki fakulteti v Ljubljani je bil l. 1967 med ustanovitelji Pogovorov in l. 1969 revije 2000, pri kateri je do smrti sodeloval s pesmimi, esejmi in prevodi.

Smrt človeka, ki nam je drag, je vedno bridka izguba. Tem huje nam krvavi srce, če nam smrt ugrabi mladega človeka, mladega duhovnika, ki je imel pred seboj še mnogo načrtov in je obetal.

Sprašujemo se: „Čemu je moral umreti? Čemu je moral oditi, ko še ni dopolnil življenja? Čemu je moral dati, kar je tako dragoceno?“ Takò se ob razmišljanju pri trinajsti postaji križevega pota sprašuje nemški bogoslovni pisatelj Romano Guardini. Ob pogledu na žalostno Mater Marijo, ki so ji v naročje položili mrtvega Sina, snetega s križa, dozori v njem spoznanje, ki naj prevzame tudi nas: „Le križ ve odgovor: Seme ne obrodi, dokler ne umrje v zemlji. Vse naše trpljenje, naše darovanje in naša smrt je božja setev. Če smo združeni z Bogom, požene iz tega življenje, bogato življenje za nas in za druge, za sedanjost in za večnost.“

Metod Pirih, škof

Nagovor pri pogrebu

Dragi Vili,
zdaj je konec vseh tvojih poti.

Zdaj si tu in drugje. Gledaš proti Vremščici in čeznjo. Hodiš po starih poteh matere zemlje in nad njo. Čakaš, da preneha zvoniti in se sprehodiva med grobovi, ki le napol so zasuti.

Tvoj prijatelj, sošolec in sodrug v tej uri slovesa ne morem govoriti drugače kakor s tvojimi besedami. Pojo mi v ušesih, berem jih s papirja, slišim jih v zraku, prestrezam iz spominov.

Čeprav se mi zdi vse belo: čas in pot in obraz, nebo in mesta, zmaga in poraz, obljuba in laž, celo resnica — vem, da te je Gospodar poklical k sebi v najboljši čas. In ta Njegov klic je razprl kroge tvojege življenja.

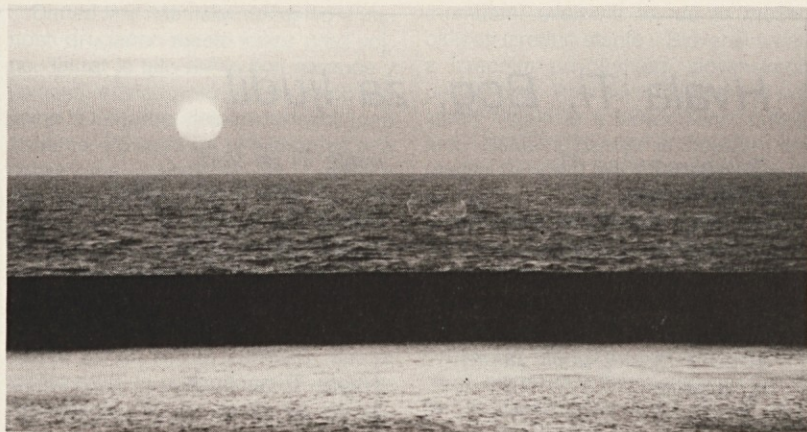
Najprej krog rodne domačije, kjer se je spočela, tkala — cefrala in krpala — tvoja velika duša. Ta duša je vse, kar se je nam, tvojim sošolcem in prijateljem zdelo razsejano ob poti, združevala v smiselno celoto, v poglede, ki segajo onkraj trenutka, v intuicijo — zrenje.

Tu, na svoji domačiji, v materinem naročju, pod budnim očesom očetovine, ob sestri in bratu se je bistril tvoj pogled, rojevala tvoja pesem, zaokrožalo tvoje spoznanje, razplamtevala tvoja ljubezen: od potoka in slavčka v grmu, do cerkve na hribu, do castrae primae Romanorum, do Ketteja, do literature in umetnosti, do vere in njenih nasprotij. Tu si dojel, da do Boga ni mogoče ne zgolj z razumom ne zgolj s čutili, marveč prek kategorij živega. Tu si spoznal, da je življenje krhko in izpostavljeno, da ga ni mogoče ljubiti brez trpljenja.

Tvoj drugi krog je bila naša tovarišija. Najprej v ljubljanskem bogoslovju, nato pa še v skupini,

gibanju, pri časniku in v društvu 2000. V pripravah na duhovništvo in življenje si iskal novih opor. Ob domačiji si širil novi krog po vzoru sv. Avguština, katerega je na vseh postajah življenja spremljala plejada prijateljev istega srca in duha.

Skupaj smo sanjali o zemski in večni prihodnosti, sejali, seminari-li, pisali, prevajali in tiskali. Ti si bil ves čas nekaj posebnega. Ves v svojem trenutku, v svoji celoti. Ko si mislil, si samo mislil, ko si pisal, te je bilo eno samo veliko pero. Ko si prevajal (na primer odlomke iz Holandskega katekizma in iz Gibranovega Preroka) si bil ves v napetem prehajanju iz enega v drugi svet, iz ene v drugo kulturo, iz enega v drugo obnebje mišljenja. Ko si drugoval, si bil ves v pogovoru. Tako je bilo tudi pozneje: ves si bil s svojimi Solkanci na prvi duhovniški postaji, pa s svojimi Vojskarji in s svojimi zdomci. Tudi v tem tvojem krogu ni bilo razpok. Bile so celote, resda celote, med katerimi so vladala tudi nasprotja, a nasprotja življenja.

Veliko polen ti je priletelo pod noge. Nekaj zato, ker si bil občutljiv, nekaj zato, ker si bil duhovnik, nekaj zato, ker si bil Slovenec, in nekaj zato, ker si bil zaveden Slovenec našega zdomstva: anonimni klici, anonimna pisma, besede v cirilici, zasledovanja; zlasti pa dolga, naporna popotovanja po žalostnih postajah slovenskega razseljenstva.

Tretji krog je risala domačija tvojih pesmi. Usoda je hotela, da bodo tvoje pesmi izšle v zbirki šele po tvoji smrti. Tisti, ki jih poznamo, vemo, da niso zaman klile v zavetju Kettejevega in tvojega Prema. V njih je vse, kar si bil in kar si. Življenje, ki se uteleša, domačija, ki oživlja, tovarišija, ki te spremlja, luč in slepota, trepet in poslušnost, vera in gledanje.

Tvoja pesem je pesem vsega, kar si v življenju srečal: pesem Magdalene, ki se ne more sprijazniti s svojo usodo, ribe na suhem, lipe boreče se v vetru, sna temnih noči, Boga v razorih časa, sejanja s pogledi na Vremščico, sedmerih rož rdečih žalostne Marije, našega eksodusa, čakanja Doberga pastirja, lakote in žeje po tem, česar življenje ne more dati, bega iz Altamire na božje njive, hrepenenja po izteku belega časa . . .

Četrty krog je bila domačija tvoje vere. V tem so te redki dobro poznali. Zato ti v njihovem imenu izražam spoštovanje in občudovanje. Če bi bil filozof v čistem sta-

nju, če bi bil teolog velikega formata, ne bi mogel biti, kar si bil. Bil pa si ves v tem, kar ti je v kategorijah življenja prinašala božja Previdnost. Bil si odsev tega, kar se je iz vseh naštetih krogov zgoščalo v nevidno središče. Bil si iskren hodec za vsem, kar si od prvih dni že nosil v sebi kot veliki sen, kot hrepeneče upanje, kot strastno zahtevo in vdano zaupanje. Bil si krhka posoda globokega verovanja.

Vili, zdaj je konec teh tvojih poti in nam vsem je hudo, da smo te izgubili. Toda življenje nam je dano, da ga izgubimo, oprostí, da ga oživimo v formah večnosti. Vse drugo je prazno pehanje za milnimi mehurčki časa.

Ti to veš, saj je konec vseh tvojih poti. Vrata so se na stežaj odprla, brezmejni prostor in luč sta ti napolnila srce in umila oči. Utihnile so pesmi o krivdi, o molitvi, ki postaja jok; krsta je zaprta, brat ne vihti več kadilnice, v hišni veži so podrli oltar, mašni plašč se ti spet lepo poda, sveče gorijo, kelih je spet na pravem mestu in oče, sedeč za orglami, ni več besen; mati je pravkar položila jagnje na oltar in rdeči kolobarji so se razblinili.

*Oblaki kadila za tabo
brišejo sled.
Vse je čisto,
tudi pogled.*

Pavle Bratina

Hvala Ti, Bog, za ljudi!

Zavahljujem se Ti,
Bog, za vse,
kar sem prejel od drugih,
hvala Ti za ljudi,
ki so bili z menoj povezani,
ki so bili zvesti
v njihovi skrbi in ljubezni,
ki so z menoj delili žalost
in veselje.

Hvala Ti, Bog, za vse,
ki so pozorni
v najmanjših stvareh
vsakdanjega življenja,
ki znajo tolažiti in razumeti,
ki so usmiljenega srca
in vedno pripravljeni
na spravo.

Hvala Ti, Bog,
za ljudi,
ki so nam dali nove ideje,
ki so spregovorili besede,
ki osvobajajo,
dvigajo in navdušujejo,
hvala Ti za ljudi,
ki znajo poslušati
in so vedno blizu,
kadar jih potrebujemo.

Hvala Ti, Bog, za ljudi,
katerim morem
nekaj pomeniti
in ki s hvaležnostjo
sprejmejo moje usluge,
hvala Ti za ljudi,
ki so potrpežljivi
in prizanesljivi.

Hvala Ti, Bog, za ljudi,
ki ne mislijo samo nase
in na svoje,
ki se s kulturno, socialno,
karitativno
in politično dejavnostjo
posvečajo skupni blaginji;

hvala Ti za ljudi,
ki z znanstvenim delom
odkrivajo skrivnosti
narave in življenja
ter iščejo novih možnosti
za preživetje.

Hvala Ti za ljudi,
ki so šli skozi
Kalvarijo preganjanja
zaradi Resnice,
Pravice in Svobode.
Hvala Ti za matere,
ki so kljub težkim
okolščinam
velikodušno sprejele
nova življenja.

Hvala vsem,
ki nas opozarjajo
na važnost
krščanskih vrednot,
ki so vir obnove
v družini in družbi.
Na te vrednote nas opozarja
papež Janez Pavel II.,
ko nam kliče:

„Kristjan je poklican,
da služi bratom in družbi,
da pospešuje
in podpira dostojanstvo
vsake človekove osebe,
da gradi trajen
in resničen mir,
ki temelji na bratstvu,
svobodi, resnici in pravici.“

Začetek vsake obnove pa je
obnova lastnega srca.
Hvala Ti, Bog, za vse,
ki to razumejo in upoštevajo.
Vsem tem bodo
zvonovi praznika
Vseh svetnikov
slovesno odmevali v
pozdrav . . .

Srečanje slovenske verne mladine v
Stični je tudi letos privabilo množico
mladih. Nad 4000 se jih je zbralo in
največ jih je prišlo iz oddaljene mari-
borske škofije.

Poleg petih slovenskih škofov in
stiškega opata se je srečanja udeležil
tudi vrhovni predstojnik salezijanske
družbe Egidij Viganò, ki je mladini na-
menil tudi razmišljanje o Kristusu, ki
je pot, resnica in življenje.

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

DEMOKRACIJA: IZ POGOVORA Z NADŠKOFOM ŠUŠTARJEM

Duhovniki (v Sloveniji) spadajo v skupino z najmanjšimi osebnimi dohodki, in ti so tudi najmanj zagotovljeni. Letošnje poletje so se duhovniki znašli v izredno hudem položaju ob več kot petkratnem povišanju prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Trenutno še ne vidimo izhoda.

Pred vojno je imela Cerkev pri nas sorazmerno veliko zemljiške posesti, zlasti gozdov, in iz tega se je vzdrževala. Vse to ji je bilo po vojni večinoma odvzeto. Ali ne bi bilo primerno, da bi zaradi odvzema nepremičnin Cerkev dobila vsaj delno odškodnino in bi mogli na ta način vzdrževati duhovnike in cerkvene ustanove? Ali niso tudi duhovniki tako pomembni kulturni in javni delavci kot recimo profesorji, vzgojitelji, socialni delavci? Tudi duhovniki veliko prispevajo za dobro človeka na vseh področjih in za našo družbo, skrbijo pa tudi za kulturno dediščino našega naroda. Ali bi torej ne bila upravičena vsaj kaka skromna nagrada iz javnih sredstev, saj tudi duhovniki plačujejo davke kakor vsi drugi.

Danes ima katoliško občestvo v javnosti drugačno mesto kakor pred vojno. Takrat je bilo veliko bolj navzoče v javnosti, obvladovalo je tako rekoč vse javno in kulturno, deloma tudi politično življenje. Po vojni pa je bilo dolga leta popolnoma izrinjeno iz javnega življenja ali vsaj odrinjeno na rob. Zadnja leta spet doživljamo spremembe. Katoliško občestvo postaja bolj viden sestavni del družbe. Doživljamo večjo in bolj živo osebno zavest vernosti in pripadnosti Cerkvi. Ni več toliko strahu zaradi raznih pritiskov, več je samozavesti in pokončnosti v verskem prepričanju.

Ni mi znano, da bi imeli duhovniki kake politične ambicije. Morda so kakšni posamezniki, duhovništvo in uradna Cerkev pa jih gotovo nimata. Na splošno gledano je ravno nasprotno. Preveč je nezanimanja in nepoznanja političnih razmer in političnih dejavnosti. Zato moramo duhovnike in posebno še laike spodbujati, da bi se pod etičnim vidikom zanimali za politično življenje. Cerkev ne more nikdar mimo političnega življenja ali biti popolnoma zunaj političnega dogajanja. Na eni strani je Cerkev sestavni del družbe, na drugi strani pa je v političnem življenju tudi toliko etičnih in verskih vrednot, za katere se mora Cerkev zavzemati. Seveda pa ne more Cerkev stopati v kakšno strankarsko politiko ali v politiko v ožjem pomenu besede. Vlogo v politiki imajo krščanski laiki in svoji osebni odgovornosti.

DEMOKRACIJA, Ljubljana, 12. sept. 89/12.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: SLOVENIJA SE JE BEOGRADU POSTAVILA PO ROBU

Ustavna komisija slovenskega parlamenta se je odkrito postavila po robu jugoslovanskemu državnemu predsedstvu in se odločila za spremembo svoje republiške ustave. Beograjski časopisi so poročali, da je do te odločitve prišlo kmalu po pozivu kolektivnega državnega vodstva Sloveniji, naj jugoslovanske skupnosti ne spravljajo v nevarnost.

Slovenija hoče z ustavnimi spre-

membami uveljaviti to, da je možno oklicati izredno stanje v Sloveniji samo z izrecnim privoljenjem slovenskega parlamenta. Prav tako naj bi smeli nastopiti vojaki le s slovenskim soglasjem. Nekje v ozadju je bojazen, da utegne Beograd prisiliti najbolj liberalno jugoslovansko republiko, Slovenijo, v ozko smer. Končno naj bi bila z ustavnimi spremembami tudi dana Sloveniji pravica, da iz zvezne države izstopi.

Predsedstvo, v katerem je zastopanih vseh šest republik in avtonomni pokrajini, se boji „daljnosežnih neugodnih posledic za državno ustavno ureditev“ in „za odnose v zvezni državi“. Slovenski predsednik Stanovnik je izjavil, da je bil v zveznem predsedstvu preglasovan. Predsednik slovenskega parlamenta je rekel, da so republiške ustavne spremembe stvar le slovenskih poslancev. Stališče zveznega predsedstva je „samo eno od mnogih mnenj v debati“.

S svojo zahtevo po večji samostojnosti je Slovenija povsem osamljena, vendar ljudstvo hoče ustavne spremembe. 73,7% Slovencev je za reformo. Sklep ustavne komisije bo sedaj poslan slovenskim poslancem, ki lahko o njem odločijo v najprej dveh tednih.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 19. sep. 89/10.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: SLOVENIJA VZTRAJA PRI NOVI USTAVI

Med republiko Slovenijo in jugoslovanskim državnim predsedstvom v Beogradu je prišlo do resnega spora o novi načrtovani slovenski ustavi. Jugoslovansko državno predsedstvo je proti

**Najbolj agrarna
dežela Evrope ima v
tem trenutku naj-
slabše kmetijstvo v
Evropi in najdražjo
hrano. Seveda gre
za Jugoslavijo.
TELEX, Ljubljana,
14. sept. 89/6.**

Povprečna jugo-slovenska družina porabi za preživetje 96% mesečnega zaslužka.

TELEX, Ljubljana, 14. sept. 89/7.

volji svojega slovenskega predsednika Drnovška izjavilo, da je del predlaganih ustavnih sprememb za Slovenijo v nasprotju z veljavno zvezno ustavo.

Slovensko vodstvo je na napade na novo republiško ustavo izjavilo, da ne bo Slovenija pod nobenimi pogoji popustila. O načrtovanih ustavnih spremembah tudi ni mogoče več razpravljati. 27. septembra jih bo slovenski parlament odobril. Slovenija hoče z novo ustavo utrditi svojo polno „neodvisnost“. Če se bo slovensko vodstvo vendarle umaknilo, bo v Sloveniji ob ves ugled in nekateri voditelji bodo morali odstopiti.

V Ljubljani mislijo, da so kampanjo proti slovenski ustavi sprožili izključno Srbi. Gre za „usklajeno akcijo“, kajti podobne poteze so se pojavile tudi pri partiji in pri najvišjem jugoslovanskem sodišču. Slovenski zastopnik pri jugoslovanskem državnem predsedstvu Drnovšek je na srbski izziv odvrnil, da naj bi vse na novo napisane republiške ustave, torej tudi srbsko in makedonsko, moralo pregledati jugoslovansko predsedstvo.

V Sloveniji govorijo, da je v resnici Srbija tista, ki hoče upravljati svoje ozemlje tako, da ne bi imel nihče od zunaj, tudi zvezni organi ne, možnosti, da bi na to vplivali. Srbija sprejema po

mili volji odločitve, ki nimajo z jugoslovansko ustavo nič skupnega, npr. v pravnih zadevah. „Izolacijski zapor“ in način, kako pripravljajo na Kosovo postopek proti prejšnjemu partijskemu šefu Vlasiju in drugim albanskim voditeljem, spominja na stalinistični čas. Poleg tega hoče Srbija zvezno vlado pod Markovićem, če že ne vreči, vsaj ovirati v njeni politiki.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 19. sep. 89/6.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG: PAPEŽ JE MOČNO UDARIL PO KOMUNIZMU

V pozdravnem sporočilu poljski škofovski konferenci in v apostolskem pismu se je papež dotaknil začetka 2. svetovne vojne pred 50 leti.

V pismu poljskim škofom se je spomnil trpljenja poljskega naroda po nemškem napadu 1. septembra 1939. Obenem je zapisal, da so desetletja komunistične oblasti prinesla državi le „grenki sad spodletelega socialnega in gospodarskega napredka“. V jasni obsodbi komunistične nadoblasti v Vzhodni Evropi je papež rekel: „Država, katere prebivalci niso suvereni, sploh ni suverena država.“

Papež je postavil nacistični svetovni nazor na isto stopnico s komunističnim naukom. „Nacistično poganstvo in marksistična dogma imata skupno to, da sta obe totalitarna svetovna nazora in stremita za tem, da bi postali nadomestna vera.“

Ne more biti miru, dokler ne bodo spoštovane pravice narodov, „posebno najbolj ranljivih“. Odgovornim v državi in politiki je papež dejal, da sta zanj „spoštovanje Boga in spoštovanje ljudi“ skupaj „neomejeno nujno načelo“, ki pomaga državam in blokom premagati nasprotja.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG, München, 28. avg. 89/2.

TELEX: KDO JE OROPAL JUGOSLOVANSKE MUZEJE?

Za lopove, ki se muzejev, galerij, cerkva in zasebnih umetniških zbirk lo-

tevajo na običajne načine, je zakon povsem jasen. Ali isti predpisi veljajo tudi za tiste, ki so zaradi izjemnih zaslug, ki so jih bili kot avantgarda delavskega razreda napravili socializmu, svoja stanovalja in vile napolnili z umetniškimi slikami, dragocenimi preprogami, kitajskim porcelanom, srebrom in znamenitimi steklenimi izdelki?

V morju svežih podatkov o življenju in politični dejavnosti nekaterih tovarišev, ki so nas osrečevali z najboljšim in najprilagodljivejšim družbenim sistemom na svetu, se počasi izrisuje podoba njihovega zasebnega življenja, ki se redkokdaj sklada z revolucionarno moralno in idejami, ki so jih tako ognjevitno razglašali.

Znano je, da zmagovalci pišejo zgodovino, da pa to vselej ne zadošča. Zmagovalce je treba naseliti v stanovanja in hiše, jih oskrbeti z avtomobili, letali, posebno pobarvanimi vlaki. Počasi so nekdanji kovinostrugarji, čevljarji, nediplomirani učitelji, večni študentje prava in drugi novi oblastniki različnih poklicev ob klavirje, ki so jih že našli v vilah, postavili še knjižnice neprecenljivih vrednosti.

Tiralica, ki govori o kulturni dediščini neke države, mora veljati za vse. Brez izjem!

TELEX, Ljubljana, 21. sept. 89/18—20.

DELO: Z MLADINSKEGA KULTURNEGA FESTIVALA V CELOVCU

V okviru festivala (Slovencev iz treh dežel od 21. do 24. sept.) so bile tudi okrogle mize. Povzemimo nekaj stališč udeležencev.

Avstrijski diplomat dr. Zdravko Inzko: Suverenost se začne pri vsakem človeku posebej. Pomembna je duhovna suverenost, osebni angažma. Slovenci smo zadnja leta pogumnejši, drznejši, a še zmerom je preveč jokavosti, hlapčevstva.

Ivan Oman: V Sloveniji so se po 40-letni mōri pojavile nove organizacije, gibanja z zahtevami po suvereni slovenski državi.

Dr. France Bučar: Za Slovence prihajajo boljši časi, zakaj v Evropi, po

(Dalje na 13. strani)

Slovenija

Moja dežela.

KANAL je slikovito naselje v Soški dolini, strnjeno ob mostu čez žlebasto strugo Soče.

na sploh

OBLETNICA SLOMŠKOVEGA PRIHODA V MARIBOR

Od letošnje jeseni do jeseni 1992 obhaja mariborska škofija Slomškovo triletnje, ki sloni na dveh 130-letnicah: na obletnici dogodkov leta 1859, ko je prišlo do ozemeljske preureditve lavantinske škofije in selitve njenega sedeža v Maribor, ter na obletnici Slomškove smrti 24. septembra leta 1862. Nova škofija je takrat začrtala našo severno mejo in tako omogočila akcijo generala Maistra in priključitev Prekmurja k Sloveniji. S škofijo pa je Maribor dobil tudi bogoslovno semenišče in visoko teološko fakulteto, ki je bila mati ali vsaj botra mnogim kulturnim ustanovam v Mariboru, ki so pripravljale teren za to, da je Maribor postal univerzitetno me-

sto. 24. septembra letos je bilo v Mariboru cerkveno slavlje kot uvod v Slomškovo triletnje. Udeležilo se ga je veliko ljudi. Najprej so prebrali nekaj odlomkov iz Slomškovega programskega govora, ko je prevzemal stolnico, škof dr. Franc Kramberger pa je nato blagoslovil prenovljeno zunanost mariborske stolne cerkve. Zatem je bilo somaševanje slovenskih škofov in duhovnikov, ki ga je vodil kardinal Franjo Kuharič, zagrebški nadškof in metropolit ter predsednik Jugoslovanske škofovske konference. Sodelovali so cerkveni zbori mariborskih župnij. Bogoslužje je bilo v celoti v slovenščini.

100-LETNICA SLOVENSkih JAMARJEV

V soboto, 7. oktobra, je pri Postojnski jami slovenska jamarska organizacija slavila svoj visoki jubilej. Na slavnostni seji je po pozdravni

pesmi Jamskega okteta pozdravil udeležence predsednik Jamarske zveze Slovenije Bogdan Urban, potem pa je spregovoril predsednik slovenskega sveta za kulturo Vladimir Kavčič. Na slovesnosti, nad katero sta prevzela pokroviteljstvo slovenska vlada in THO Postojnska jama, so podelili tudi odlikovanja in priznanja slovenske jamarske zveze. Udeleženci so si ogledali v Modrijanovem mlinu pri Postojnski jami razstavo 170 let Postojnske jame, nato pa so se odpravili v Otoško jamo, ki je bila za to priložnost razsvetljena z električnimi lučmi. Postojnsko društvo za raziskovanje jam je za jamarje pripravilo tradicionalni Modrijanov pohod po podzemni Pivki.

PRIPRAVLJENOST NA SODELOVANJE

Karikatura: Milan Maver

PRIMORSKI NOVinarsKI SINDIKAT

Novinarji sredstev obveščanja iz Slovenskega primorja in s Krasa so 22. septembra ustanovili svoj sindikat. Gre za prvo tovrstno organizacijo uslužbencev v informativni dejavnosti v Sloveniji, pa tudi v Jugoslaviji. Na ustanovni skupščini se je v sindikat včlanilo okoli 50 od kakih 100 novinarjev in dopisnikov v tem delu Slovenije. Sprejeli so tudi prva dokumenta novega sindikata — pravilnik o njegovem delovanju in organiziranju in tako imenovana strokovna pra-

GOSTIŠČE TRI LUČKE v Sremiču pri Krškem. Sremič je razložena vas na pobočju in vrhu istoimenskega hriba, ki se najvišje dviga z Grmado.

vila. Za predsednika novinarskega sindikata je bil izvoljen glavni in odgovorni urednik Primorskih novic.

PODELITEV GERBIČEVIH NAGRAD

Zveza društev glasbenih pedagogov Slovenije je 5. oktobra v Kulturno-informacijskem centru v Ljubljanskih Križankah podelila Gerbičeve nagrade in priznanja za dosežke na slovenskem glasbeno-

vzgojnem področju. Odbor za podelitev nagrad in priznanj je sklenil, da naj Gerbičovo nagrado za življenjsko delo prejmeta pianistka Zorka Bradač in flavtist Boris Čampa, Gerbičovo priznanje za dolgoletno delo pri vzgajanju mladih glasbenikov pa naj dobi pianistka Mira Cvetko in pozavnist Albert Kolbl, oba iz Maribora, in trobilec Umberto Radojkovič iz Centra za glasbeno vzgojo Koper.

od tu in tam

ANDRAŽ

Gasilsko društvo v Andražu je eno najmlajših v žalski občini. Že od ustanovitve društva so si želeli zgraditi svoj dom. Z urejanjem dokumentacije in zemljišča so pričeli pred tremi leti, lani z gradnjo, letos pa so dom pokrili. Do zdaj so opravili več kot 2000 prostovoljnih ur.

APAČE NA DRAVSKEM POLJU

Za 236 gospodinjstev in okrog 800 prebivalcev v njih sta letošnji pridobitvi v tej vasi zelo pomembna novost. Skupaj s trgovskim podjetjem MIP Ptuj so zgradili samopostrežno

trgovino, za katero so vaščani sami zbrali kar 65 odstotkov potrebnega denarja, prostovoljno pa so jo tudi pomagali graditi in poleg teh deset tisoč delovnih ur zbrali še ves les za njeno ostrežje. Zaradi tega je sodobna samopostrežnica stala le dve milijardi dinarjev, saj svojega dela in materiala niso obračunali.

Že spomladi letos pa so v Apačah polagali telefonsko napeljavo. Pri tem so vaščani pomagali celih šest tisoč delovnih ur, 130 novih telefonskih priključkov pa so tako ali tako morali plačati sami.

BRNIK

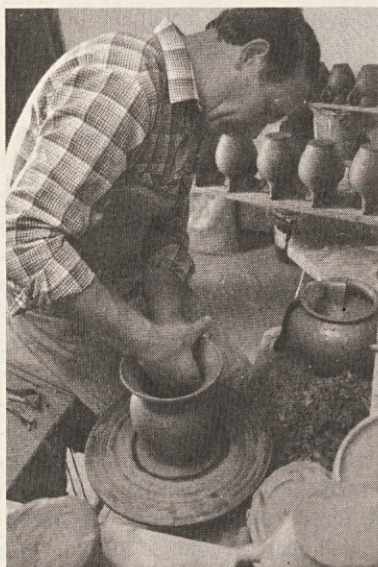
22. septembra se je na brniškem letališču zgodila huda nesreča vojaškega letala. „Takoj po vzletu je letalo zavilo proti Bangarjevemu gozdu, hip nato je že počilo,“ je povedal eden od očividcev letalske nesreče. Ob 11.10 je bil Brničan blizu vhoda št. 5, ob letališču Ljubljana, nekaj sto metrov oddaljen od kraja, kjer je strmoglavilo vojaško letalo znamke jastreb. Pilot je bil takoj mrtev. Vsa preiskovalna opravila in zavarovanje mesta nesreče so prevzeli vojaki. Pilot ponesrečenega jastreba je poletel kot drugi v smeri proti Dolskemu kot član ekipe, ki naj bi naslednjo soboto sodelovala na velikem letalskem mitingu na letališču Ljubljana.

DIVAČA

Na pristrčni svečanosti so septembra ob Dnevu pionirjev pred osnovno šolo v Divači odkrili spomenik dr. Bogomiru Magajni, pisatelju in zdravniku, domačinu iz Vremske doline, ki je svojo rodno pokrajino imenoval Kraški paradiz. Doprnski kip je naredil Bojan Štokelj, kipar iz Divače. Slavnostni govornik na prireditvi, ki je sovpadala tudi s 85-letnico rojstva pisatelja, ob otvoritvi obeležja pa je bil Rudi Seligo.

GORJE

V Gorjah pri Bledu so slovesno odprli prenovljeno osnovno šolo, ki

so ji dozidali tri nove učilnice in pet kabinetov, učilnico za tehnični pouk in jedilnico pa so povečali. S tem so dobili možnost, da kot ena od zadnjih popolnih osnovnih šol v radovljiški občini preidejo na enoizmenski in sodobno naravnani pouk. Težave so le še s telovadnico, ki je premajhna za vse učence. Prenova in povečava šole je stala 4,6 milijarde dinarjev, ki jih je zagotovila radovljiška izobraževalna skupnost.

KOČEVJE

Kočevski občani so proslavljali svoj občinski praznik 3. oktober, ki ga praznujejo v spomin na zasedanje zbora odposlancev slovenskega naroda leta 1943 v Kočevju, kjer so položili temelje slovenski državnosti. Ravno na podlagi predloga Kočevcev je republiška skupščina v minulih dneh odločila, da bo 3. oktober praznik slovenske državnosti. V sklopu praznovanj so pripravili tradicionalni tek po ulicah Kočevja, v odbojki in košarki pa so se domači športniki pomerili s športniki iz pobratene občine v zamejstvu — Doline pri Trstu. Koncertiral je partizanski moški pevski zbor iz Trsta, nastopil pa je tudi pevski zbor iz pobratene občine Rab. Tekmovali so še šahisti in karateisti.

KROMBERK PRI GORICI

V prostorih Mesne industrije Primorske so predstavnikom severno-primorskega društva obolelih za cerebralno paralizo izročili 26 milijonov dinarjev za njihovo dejavnost. Prispevek je kolektiv Mipa zbral s srečelovom na svojem tradicionalnem dnevu delovne organizacije.

To pa ni prva humanitarna poteza delavcev Mipa. Doslej so sodelovali v vrsti humanitarnih akcij in gmotno pomagali posameznim družbenim (socialnim) ustanovam.

LIBOJE

Godba na pihala rudarjev in keramikov iz Liboj je imela koncert ob

MOHORJEVA HIŠA v Celovcu. V njej sta Mohorjeva tiskarna in knjigarna in upravni prostori verskih, prosvetnih in političnih slovenskih krščanskih organizacij, v prizidanem Slomškovem domu pa konvikt za dijakinje in študentke ter šolski prostori novo ustanovljene dvojezične šole.

svoji 35-letnici. Na koncertu so nastopile tudi godbe na pihala Zabukovica, Pihalni orkester Tekstilne tovarne Prebold, Mladinski pihalni orkester Glasbene šole Žalec ter kot gostje godba Eggelberg iz Graza. Ob tej priložnosti so godbenikom iz Liboj podelili tudi Gallusova odličja.

LJUBLJANA

Množica ljudi se je v torek, 3. oktobra, zbrala pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani in tako prvič počastila praznik slovenske državnosti. Ob hrabrilni pesmi in spodbudnih besedah predsednika ljubljanske socialistične zveze Jožeta Ostermana so ljudje s ploskanjem pospremili na pot tudi poziv k strpnosti in razumevanju med narodi v Jugoslaviji, ki so ga oblikovali v izvršnem odboru predsedstva mestne organizacije socialistične zveze.

MARIBOR

V mariborskih študentskih domovih so morali odkloniti 606 študentov, ker so imeli že vseh 2037 postelj zasedenih.

V dijaških domovih, ki niso povsem zasedeni, so našli prostor za 106 študentov, nekaj jih bodo name-

stili še v dijaške domove v Rušah in Svečini. Drugi bodo morali na posteljo v domu počakati do konca novembra, ko preverjajo status študenta. Izkušnje pravijo, da ta status vsako leto izgubi kakšnih 300 študentov.

Poseben problem so stanovanja za podiplomske študente in mlade raziskovalce. Raziskovalna skupnost Slovenije je pred leti plačala gradnjo

GOZD-MARTULJEK stoji v Savski dolini. Gozd, po starem Rute, je mirna letoviška vas z izrednim pogledom na gore tik nad dolino.

stolpiča za mlade raziskovalce, v katerem je 21 ležišč. Letos pa je za posteljo zaprosilo 57 študentov. Z gradnjo novega stolpiča očitno še nekaj let ne bo nič, čeprav so načrti že narejeni in zemljišče rezervirano, ustavilo se je pri denarju.

MURSKA SOBOTA

Dogajanjem v povojnem času v letu 1919 je posvečena najnovejša razstava soboškega Pokrajinskega muzeja, ki so jo odprli oktobra in naslovili Prevrta v Prekmurju. Razstava govori o razpoloženju in okoliščinah, v kakršnih je Prekmurje in tukajšnji slovenski živelj po tisočletni ločenosti od sonarodnjakov z desnega brega Mure postal del Slovenije in kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, o propagandi za in proti priključitvi k Jugoslaviji, ki so jo pred odločitvijo pariške mirovne konference na Prekmurje in Prekmurce naslavljali tako Slovenci z desnega brega Mure kot Madžari, in o uvajanju nove uprave po priključitvi.

NOVA GORICA

Tu so ustanovili občinsko turistično zvezo, ki bo povezala vsa društva, ustanove, organizacije in podjetja, ki neposredno ali posredno oblikujejo celovito turistično ponudbo Goriške. Vrsta gospodarskih organizacij je že

podpisala samoupravni sporazum o združevanju sredstev za financiranje posameznih turističnih dejavnosti, novogoriški IS pa je zagotovil denar za osebni dohodek poklicnega tajnika občinske turistične zveze.

PTUJ

Na najlepši gmajni za mestom neutrudno raste stanovanjska soseska Rabelčja vas — zahod. Pred kratkim so v zadnji blok vselili 80 stanovalcev in ponovili zgodbo, ki se je začela ob dograditvi vsakega novega bloka vedno znova pripovedovati: tega so še postavili, za vse nadaljnje pa usoda ni znana. In vedno se je našel denar, da so se lotili naslednjega stanovanjskega bloka. Spalno naselje Rabelčja vas pa je letos dobilo tudi prvi objekt, ki naj bi mu prinesel malo življenja. Sredi blokov so zgradili paviljonsko zgradbo, v kateri bodo trije lokali. Sicer pa je soseska zasnovana kot izrazito spalno naselje.

RADENCI

Akademski slikar Lojze Logar, ki je dolga leta živel in ustvarjal v Radencih, je v četrtek, 28. septembra, predstavil svoja najnovejša dela v razstavnem salonu zdravilišča Radenska. Umetnik, ki je član galerije Eburna, se je tako s svojo razstavo pridružil kulturnim dogodkom ob praznovanju 120-letnice Radenske.

ŠMIKLAVŽ PRI LJUBEČNI

Prebivalci male vasi Šmiklavž pri Ljubecni so se z veliko vnemo lotili obnove njihove kapele, za katero je načrt naredil arhitekt svetovnega slovesa Jože Plečnik. Pod strokovnim vodstvom Zavoda za spomeniško varstvo so v Šmiklavžu obnovili zidove kapele, osvežili njene poslikave, na novo prekrili streho in ob kapeli naredili pločnik. Z malo slovesnostjo so Plečnikovo kapelo pokazali v novi „obleki“ v nedeljo, 1. oktobra, ob 16. uri.

SVEČINA

Strokovna komisija, ki je ocenila 28 vzorcev vina s svečinskega področja, največ je bilo vina sorte rumeni muškati in laški rizling, dobro pa so bile zastopane tudi vrste belega pinota in renskega rizlinga, je podelila kar 19 diplom, ki so jih prejela vina, ocenjena s 17,5 in več točk.

Strokovnjaki Kmetijskega zavoda iz Maribora so ugotovili, da letošnja letina ne bo slaba. Najbolje kažejo zgodnje sorte vina, srednje in pozne pa ne zamujajo toliko, da bi bila zato kakovost slabša. Ugotovili so tudi, da mariborski Vinag stekleniči kar 20 odstotkov vina iz Svečine, kar pomeni, da to vino ustreza dokaj strogim merilom. Problem pa je, so na zadnjem svečinskem kmečkem prazniku dejali svečinski vinarji, da je v Sloveniji že več kot sto zasebnih polnilnic, in to, da kot proizvajalci, ki so se uveljavili na ljubljanskem mednarodnem vinskem sejmu, še vedno nimajo lastne zaščitne znamke vina.

VRANSKO

V tej krajevni skupnosti žalske občine so bile oktobra številne prireditve ob letošnjem krajevnem prazniku. Krajanje pa so najbolj veselili, da so letos asfaltirali kar osem odsekov krajevnih cest v skupni dolžini pet kilometrov, dokončali so vodovod, ki povezuje zaselka Prapreče in Menina, nadaljevali pa so gradnjo gasilskega doma v Prekopi. Na slavnostni seji skupščine KS in družbenopolitičnih organizacij so podelili zaslužnim krajanom plakete in priznanja.

ŽALEC

Na širšem celjskem območju je veliko zasebnih prodajalnih živili in tekstilom, prvo prodajalno drogerije in kozmetike, ki ima ime Saghar, pa je odprla Viljana Brinovec. Cene v tej prodajalni, kjer prodajajo razne vrste kozmetičnih sredstev za moške, ženske in otroke, čistila in pralna sredstva, so nekoliko nižje kot v družbenih trgovinah.

med vrsticami

(nadaljevanje z 8. strani)

svetu, neuhje prevlada števila, velikih nacionalnih držav, prednost dobiva kakovost, ne glede na število. Obeta se drugačna Evropa, Evropa domovin, kot jo je imenoval Kocbek.

Alojz Rebula: Slovenska suverenost je moralna opcija, pomeni zanikanje kompleksa odrinjenosti, oboževanja tujeja.

Janez Janša: Upam, da se bo čez leto dni pokazalo, da smo imeli prav optimisti. Razmere v Jugoslaviji v zadnjih mesecih kažejo, da se je vsaj v nekaterih delih države odprl prostor za pluralizem, demokracijo, za uveljavljanje suverenosti.

DELO, Ljubljana, 26. sept. 89/4.

SPIEGEL:

**„SAMO 6000-ODSTOTNA
INFLACIJA“**

Iz pogovora z jugoslovanskim gospodarstvom izvedencem Branimirjem Lokinom, 49. dolgoletnim svetovalcem Markoviča, sedanjega šefa vlade.

SPIEGEL: Gospod Lokin, inflacija v Jugoslaviji je dosegla rekordno raven v Evropi: skoraj 1000 odstotkov. Demonstranti zahtevajo odstop vlade. Ali bo v prihodnosti tudi inflacija jugoslovanskih vlad?

LOKIN: Ne verjamem, da lahko Markovičeva vlada politično preživi. Vlada nima strategije, zamisli, sprejema ukrepe brez prave mere.

SPIEGEL: Na Zahodu so Markovičeve reforme do sedaj samo hvalili. Sedaj pa je Mednarodni denarni sklad nenadoma spremenil svoje mnenje. Zakaj je ogorčen?

LOKIN: Mednarodni denarni sklad zahteva, da dežela dolžnica razvije reformni program. Dokazati mora, da njena strategija obeta uspeh. Tega dokaza beograjska vlada ni mogla predložiti. Našo gospodarsko politiko je komaj mogoče na Zahodu razumljivo predstaviti.

SPIEGEL: Živiljenjska raven je močno padla. Kljub temu živi del prebivalstva vidno bolje?

LOKIN: Samo 32 odstotkov tega, kar prebivalstvo porabi, izvira iz mezd in plač. Ostalo prihaja iz postranskih zaslužkov, dela na črno, dobičkarstva in kriminala.

SPIEGEL: Markovičeva vlada je tudi jabolko spora med republikami . . .

LOKIN: Položaj je nesmiseln in zmeden. Med posameznimi republikami divja odkrita trgovinska vojna. Dobil bomo popolno razmejitev republik.

SPIEGEL: Slovenija je sprejela v novo ustavo pravico, da izstopi iz Jugoslavije. Ali sploh lahko dvomilijonska republika gospodarsko preživi?

LOKIN: Mislim, da. Že sedaj prispeva Slovenija tretjino jugoslovanskemu izvozu. Ostalo blago bi lahko v primeru ločitve prodajala Hrvaški in Bosni.

SPIEGEL: Ali ne bi bila konfederacija bolj preprosta rešitev?

LOKIN: To bi bila, vsaj z gospodarskega vidika, najčistejša rešitev.

SPIEGEL: Ampak prepad med bogatim severom in revnim jugom s tem ne bi bil nič manjši.

LOKIN: Končno bi morali spoznati, da je nemogoče dvigniti vse republike na enak standard.

SPIEGEL: Vlada pravi, da brez spremembe političnega sistema ni mogoča nobena gospodarska reforma. Kdo naj bi spremenil politični sistem in kako?

LOKIN: Tega ne ve nihče. Kajti partija in vsi mali funkcioniarski knezi v občinah sploh ne razmišljajo, da bi se oblasti resnično odrekli. Hlinijo svoj dozdeven umik in se predstavljajo za zagovornike pluralizma, a v podzemlju rijejo kot krta, da bi se še obdržali na oblasti.

SPIEGEL: Kdaj bo ljudstvo napadlo bastijo (= pariška utrdba, simbol zatiranja — op. NL)?

LOKIN: V Jugoslaviji imamo sistem zatiranja. Strah pred povsod navzočo policijo je še vedno prisoten. V tem pogledu imajo Poljaki in Madžari več politične kulture.

SPIEGEL: Kakšna je vaša napoved inflacije za konec 1989?

LOKIN: 1500 odstotkov.

SPIEGEL: In za leto 1990? 15.000 odstotkov?

LOKIN: Ne, samo 6000 odstotkov.

SPIEGEL, Hamburg, 2. okt. 89 / 190—194.

Po številu kmetijskih strojev sodi jugoslovansko kmetijstvo v svetovni vrh, pa je Jugoslavija kljub temu edina evropska država, ki je v prvi polovici letošnjega leta uvozila mleko in svinjsko meso.

TELEX, Ljubljana, 14. sept. 89/6.

PRESSE:

MISLI V LJUBLJANI

Razmišljanje Slovencev je jasno: od Jugoslavije ne morejo dobiti ničesar več. Srbska narodnostna nestrpnost, gospodarski razpad samoupravnega socializma, ki ga je izvalilo funkcioniarsko uradništvo, in breme jugoslovanskega juga, kjer vsa draga denarna pomoč s severa kmalu usahne brez sledu; vsak izmed teh razlogov je dovolj močan, da bi se Ljubljana lahko odločila za odcepitev. Nedvomno bi bilo Sloveniji boljše v mali, samostojni državi z razgibanim gospodarstvom, svobodnejšim družbenim redom, kot pa da bi še naprej morala prenašati umiranje celotne države.

DIE PRESSE, Wien, 27. sept. 89.

Celovit statistični pregled uničenja, v nebo vpijočih nelogičnosti in brezmejnih neumnosti, s katerimi smo se izkazali v odnosu do kmetijstva in vasi, bi lahko trajal v nedogled. Da je za krizo našega kmetijstva kriva zgrešena politika, ni težko ugotoviti.

TELEX, Ljubljana, 14. sept. 89/6.

ivan cankar

na klancu

roman

Sedela je v gosposki sobi in je gledala njemu v oči — on pa se je ozrl nanjo in njegov obraz je bil ves hudoben in oduren, kakor obraz morilca . . .

Že so se bližali njegovi težki koraki, kričalo je zadaj in preklinjalo . . .

„Teci, Francka, teci, teci!“

Zmedle so se ji misli, tekla je omahovaje.

„Teci, Francka, teci!“

Voz je drdral pred njo in na vozu so sedeli romarji in romarice in so se smejali, niso hoteli čakati nanjo . . .

Prišla je na hrib, tam je bila pot gladka in ravna in Francka je tekla hitreje. Čula je razločno, kako je drdralo pred njo, razločevala je celo peketanje kopit, slišala je, kako je hreščal pesek pod kolesi, in veseli smeh romaric je prihajal prav do nje . . . Gledala je z velikimi, izbuljenimi očmi in ugledala jih je pred sabo, že jih je videla natančno. Vsi obrazi so bili široki, neusmiljeni, smejali so se in so jo oponašali, kako je tekla vsa zasopla, sključena, z odprtimi usti, kakor pes, kadar teče za vozom. „Hej, Francka, pridi no, sedi no gor, da se popelješ z nami na sveto romarsko Goro!“

Pot se je spet globoko nagnila, vila se je navzdol, proti mlinu. Francka je sopla težko, dasi je šlo navzdol, ni mogla več dalje. Obšla

Ko je bilo Franci štirinajst let, je šla služiti v Leševje k Mariševki, stari, skopi vdovi za deklo in natakarico.

Naslednjo pomlad je spoznala gosposkega umetnika. Srečna je bila, dokler ni videla, da je slikarja obiskala mestna dama. V obupu je povezala culico in zapustila za vselej Mariševkino hišo.

V dežju in mraku ter v blodnih mislih na vse, kar je doživela, je tekla domov k materi.

jo je grenka žalost, legla je nanjo kakor noč — nikoli ne doide voza, nikoli ne pride na sveto romarsko Goro. In če bi hodila do konca sveta, vse dolgo življenje — nikoli!

Postala je spet in v tistem trenutku je vse utihnilo, nikjer ni bilo voza, ne romarjev nikjer. Tam v senci, čisto v temi, je stal mlin in voda je šumela. Deževati je nehala, izza oblakov je zasijala mesečina.

Ko je hotela dalje, so bile noge kakor iz železa. Hodila je počasi, trudoma, in dihala je z dna prsi, slišala je sama svoje bolno hropenje. Zdelo se ji je, da je glava silno velika, da se maje od leve na desno. Misli, prej vroče in razbegane, so legle utrujene.

„Kako daleč je še?“ je mislila, spregovorila je besede na glas in jih je ponavljala z neokretnim jezikom . . .

Tam je že klanec, tam na levi je hiša, je topla izba . . . Potrkala je na okno, oprla se je ob zid in je potrkala še enkrat, da je okno zažvenketalo. Kolena so se tresla, bližala so se počasi tlom in glava je klonila . . .

Francka je legla. Odprla je komaj oči, ko je mati kričala tik pred njenim obrazom. Hotela je odgovoriti, a ustnice se niso premikale, težke so bile in zatekle.

Ležala je v postelji dva meseca in ko je ozdravela, je bil njen obraz ves miren in resen, nič otroškega ni bilo več na njem.

III

Kako se je Francka omožila

Časih se je zazdelo Francki, da je doživela pred davnim časom nekaj neizmerno lepega — bogvekdej je bilo in bogvekaj. Zamislila se je in srce ji je zakoprnelo . . .

Služila je v trgu pri načelniku železniške postaje. Čemerem človek je bil, starikav, majhen, in bal se je svoje žene, ki je bila večja in močnejša od njega.

Imela sta troje otrok, debelih, rdečih, zelo razvajenih. Kadar je kateri zajokal iz dolgega časa, je prišla gospa in je kričala nad Francko, ki je poslušala mirno in se ni ozrla.

A ko je bila sama, ji je bilo težko. Stala je ob oknu in gledala po dolini, po belem trgu, ki se je svetil tam v beli prazniški svetlobi, in sanje so prihajale, nerazumljive, sladke, nemirne, spomini na nekaj polpozabljene, hrepenenje po nečem neznanem.

Bilo ji je takrat dvajset let. Prej je bila dekla v domači vasi — kmet je prišel nekoč pijan domov in jo je pretepel, ker se je branila, da bi jo objel. Nato je šla šivat k šivilji v trgu — šivilja je zbolela in umrla in Francka je šla služiti, ker je mati zapovedala. Roke, ki so bile že bolj bele in mehke, so bile spet rozpoke, grbave in neokretne.

Vsak mesec je prišla mati in Francka ji je dala denar. Obleke si ni kupovala sama, vse je kupila mati in blago je bilo starinsko, kakor se nosijo stare ženske v hribih. Denar je spravila mati v robec in se vrnila peš domov — tri ure hoda je bilo. Francka je gledala dolgo za njo in grenkoba, ki je je bilo vse srce polno, se je dvigala proti grlu.

Ko je bila mati že daleč gori na poti, ki se je vila proti gozdu, bi zaklicala Francka in zaprosila: „Matil!“ A mati se ni ozrla, niti tedaj ne, ko je zavila s poti v gozd in se je skrila njenim očem.

Časih je Francka čakala, pogledala je naskrivoma in strahoma v njen obraz — da bi se mati nasmehnila in da bi jo pobožala po

Časih je Francka čakala, da bi se mati nasmehnila in da bi jo pobožala po licu, ali da bi rekla samo ljubezljivo besedo. Čisto mirno, prijateljsko. Toda ni se nasmejala in gledala je Francko z osornimi očmi.

licu, ali da bi rekla samo ljubezljivo besedo, čisto mirno, prijateljsko: „Kako se ti godi, Francka? Ali ti je dobro tukaj?“

Toda ni se nasmejala in gledala je Francko z osornimi očmi: „Ali mi ne prikrivaš nekaj? Ali nimaš nič več? Nikar mi ne prikrivaj, poznam te!“ Tako da je bilo Francko strah, da je povešala oči in bi najrajši zajokala.

Samo takrat se je nasmehnila mati ljubezljivo, ko je govorila z gospo. In tudi gospa je bila ljubezljiva, sedeli sta dolgo in sta se razgovarjali šepetaje in Francka je prinesla materi vina in pogače. Mati je vedela vse, kar se je godilo po svetu, in vsi so jo imeli radi . . .

Risbe na straneh 15 do 17 je narisal slikar Lojze Perko.

Vsako uro je pribučalo od daleč in prišel je mimo vlak. Časih se je kateri ustavil in ljudje so prihajali, govorili so na peronu ter odhajali skozi vežo.

Vselej je prihitela Francka k oknu, posebno takrat, kadar so prihajali tisti vlaki, ki se niso ustavljali. Skozi mala okenca so gledali neznanani ljudje, časih je opazila Francka čudovit klobuk na glavi gosposke ženske, bilo ji je, kakor da je zadišalo sladko in opojno od teh lepih tujih ljudi, ki so nosili s sabo vonj daljnih krajev, kjer je sreča in veselje in bogastvo.

Šinilo je mimo, tudi sladki vonj je mahoma izginil — vse je bilo pusto naokoli, ob tiru golo kamenje, grmičevje in žalostne samotne smreke. Še je bobnelo zamolklo od daleč, utihnilo je. Načelnik se je vračal v vežo sključen, z neprijaznim obrazom, zmerjal je spodaj nekoga in nato je stopal s težkimi koraki po stopnicah.

Železniška postaja je bila precej visoko nad trgov, prilepljena na hrib, ob katerem se je vila železnica kakor železen pas.

Spodaj je bila ozka dolina, ki se je polagoma širila. Goli, dolgočasni holmi so se dvigali iz nje — kame-

nje, osat, komaj tu pa tam je dre- malo drvo, ki ga veter še ni bil izrval.

Okolica trga pa je bila zelena in prijazna — lepi drevoredi, travniki, polje in sredi vrtov in drevoredov dve vrsti belih hiš. Le ob klancih je stalo nekaj siromašnih, s slamo kritih koč, ki so gledale dol z mrkim pogledom, kakor zapodene iz gosposke družbe.

Francka je šla samo ob nedeljah po lepi cesti, kjer so stale ob obeh straneh bele enonadstropne hiše — sodnija, šola, pošta, sama mirna, ponosna poslopja. Gledala je v tla in hodila hitro. Če ji je kdo pogledal v obraz, je zardela.

In prišel je časih mimo gospod z naočniki, postal je in se ozrl na njo in se je nasmehnil.

Kmečki fantje so šli mimo in, ker so se bili že malo napili, so se smejali naglas in časih je kdo zaklical za njo. Vitka je bila in majhna, obraz je bil bel in prenežen, čisto gosposki, tako da so se ji posmehovali. Tudi oči so bile pretihe, preveč plašne, velike.

Strah jo je bilo ljudi, srce ji je tol- klo, kadar ja stopala med njimi. Ni se ozirala, a čutila je vsak pogled, kakor da bi se dotikal z rokami nje- nega lica.

Bala se je, a ko je bila doma, si je zaželela ljudi in veselega šuma in tistih pogledov, ki so se dotikali njenih lic.

Videla je skozi okno, kako so na večer pohajali fantje po cesti, po- stajali pred hišami ter se razgovar- jali z dekleti. Dekleta so bila vsa ne- deljsko oblečena, bleščeče rute na

glavi, šumeča krila iz pisanega bla- ga, celo uhanе v ušesih in nekatere so imele lase počesane malo na čelo, kar je bilo zelo lepo.

Mračilo se je doli in fantje so se sprehajali z dekleti, veseli smeh je prihajal prav gor do samotne po- staje, kjer je stala Francka ob oknu in tiščala vroče čelo v dlani . . .

Otroci so spali, gospod je bil v kleti in je pil, gosa je bila v trgu pri gospe notarki. Temno je bilo po sobah, komaj se se je razločevalo pohištvo.

Tudi zunaj je bila že noč — jasna jesenska noč, vse nebo je bilo z zvezdami posuto. Tam doli so se že zmerom svetile bele hiše, zmerom še se je zdelo Francki, da sliši ve- selo razgovarjanje fantov in deklet, ki stoje pred hišami in se sprehaja- jo po lepi cesti, skozi trg in tam po tihem drevoredu, kjer šume nalah- ko temni kostanji . . . Razgovarjajo se in se smejejo veselo in se skla- njajo drug k drugemu, roka lega okrog pasu in glas je tišji, besede so ljubeznejše, mehke, presrč- ne . . .

Tudi Francka bi se sprehaja- la . . . tam mimo belih hiš, v to- plem, šepetajočem mraku, tam po drevoredu, kjer se zibljejo nalahko temni kostanji. In položil bi ji roko okrog pasu — Francka je trepetala, gledala je dol z zastrtimi očmi — in bi se sklonil čisto blizu k njene- mu obrazu: „Francka! . . .“

Naglas je zaklicalo iz njenih sanj in Francka se je zdramila.

„Francka!“ je za- prosilo pod ok- nom s pritajenim glasom in Francka je strepetala, pre- strašila se je, ka- kor da bi zjutraj, še v polsnu, odpr- la oči in ugledala pred sabo tuj obraz.

„Francka!“ je zaprosilo pod ok- nom s pritajenim glasom in Francka je strepetala, prestrašila se je, kakor da bi zjutraj, še v pol- snu, odprla oči in ugledala pred sabo tuj obraz.

Stopila je od okna in je stala za zagrinjalom, trepetajoča, toda luči ni prižgala in tudi okna ni zaprla.

„Francka!“ je zaklicalo glasneje. Nekdo je stal ob plotu, v senci, in gledal proti oknu. „Pridi dol, Francka!“

Strah jo je bilo, zaprla bi okno, prižgala bi luč — toda roke se niso zganile, pač pa se je sklonila, da bi pogledala skozi okno, proti plotu, kjer je stal v senci in klical s pritaje- nim glasom . . . Prišlo je po pesku, zašumelo je krilo gospe načelnice.

Francka je prižgala luč in je šla v kuhinjo. Ko je pogledala naskri- voma skozi okno, ni bilo v senci ni- kogar več in srce jo je zbolelo. Svetilka je dremala na ognjišču, postelja je bila napravljena, a Francka je stala ob oknu in čelo se je dotikalo mrzlega stekla . . .

Večeri so bili zmerom lepši, čudovita jesen se je razgrnila nad pokrajino. Noči so bile jasne in to- ple, prikazal se je časih bel oblaček na nebu, zibal se je in tresel v vetru ter se potopil v čisto sinjino.

Francki je bilo težko in sladko. Spala je nemirno. Blagodišeč vzduh se je dvigal zunaj z vrta, iz doline, s pokošenih travnikov in je plaval v sobo. Iz vse tople noči je klicalo pritajeno, proseče — iz doli- ne je klicalo, z vrta, tam od plota, kjer se je širila senca visokega ko- stanja . . .

„Francka!“ . . .

Časih je vstala, stopila je k oknu, da bi odgovorila. Že je prišla za kljuko, da bi odprla duri, toda na stopnicah se je vrnila, od strahu so se ji tresle noge . . . Kakor da bi ji bilo šinilo mimo oči, hitro, kakor da bi trenil, toda tako jasno, da bi pri- jela z roko: ostudno spačen obraz, ki se je sklanjal k lepi dami ter se je v tistem hipu ozrl nanjo s hudob- nim pogledom, tako da ji je olede- nela kri . . . Šinilo je mimo, toda strah je ostal in noge so se ji tresle . . .

Zakaj te ni bilo tako dolgo, Francka? Vsak večer sem te čakal po celo uro in sem videl dobro, kako si stala ob oknu, skrita za zagrinjalom."

Držal jo je za roko in se je smejal. Tudi Francka se je smejala.

Malo hladno je že bilo zunaj, tla so bila posuta z rumenim listjem in mesec je sijal jasno skozi pol golo vejevje. Okna postaje so bila temna, samo spodaj se je svetilo, kjer je pisal uradnik, in petrolejka v veži je dremala zaspano.

„Bala sem se te,“ je odgovorila Francka in oba sta se zasmejala.

On je bil mlad, droben fant, komaj malo večji od Francke. Imel je kakih šestindvajset let. Brki so bili premočni za suhljati obraz, rjave, svetle oči so gledale veselo, čelo je bilo visoko in ploščato, kadar se je smejal, je dobil ves obraz nekaj prešernega, skoro zaničljivega. Govoril je lepo, z mehkim glasom, v izbranih besedah. Bral je knjige in časopise, bil je celo v odboru bralnega društva, ob različnih veselicah je govoril slavnostne govore in skrbel je zelo, da se je njegovo vedenje razločevalo od vedenja drugih fantov ter se približevalo občevanju gosposke družbe. Bil je krojač v trgu in je šival časih tudi za gospodo.

Spoznala ga je, ko jo je некоč pozdravil — odkril se je in Francka je zardela. Kadar je bila v cerkvi pri veliki maši, je slišala s kora njegov glas — ni se ozrla, a vedela je, da je tisti mehki, toplo zveneči glas njegov.

Nikoli ni slišala tako lepih besed, božale so jo kakor z ljubečo roko. Kadar je bila pri njem, se je prikazala nežna rdečica na njenih licih, oči so sijale, molčala je in poslušala. On jo je gledal s koprnečim pogledom, debele ustnice so se mu tresle in časih se mu je zmedlo, besede so se mu izgubile.

Prišel je некоč iz gostilnice, dišal je še malo po vinu. Bil je predznejši, govoril je neprestano, objel jo je in iskal njenih ustnic.

Francko je pretreslo, hipoma jo je spet obšla bojazen in ubežala bi. V tistem trenutku je šinilo mimo

njenega spomina nekaj že pozabljenega, strašnega: Bežala je po blatnem klancu, skozi gozd, debele kaplje so padale z drevja — in tam; glej, iz teme, je skočilo proti njej, smrdeča sapa ji je puhnila v obraz, težka roka jo je zgrabila za ramo . . . Zakričala bi — toda že je šinilo mimo, samo strah je še ostal in noge so se ji tresle.

„Kakšna si, Francka? Zakaj se mi umikaš, Francka? Kaj sem ti storil? No, glej, ne bodi huda, rad te imam kakor nikogar na svetu, nič ti ne storim hudega.“

Prijel jo je nalahko za roko in je stal pred njo. Ko je bil ugledal njen prestrašeni obraz, se mu je v prsih nekaj stisnilo, zasmilila se mu je in ljubil jo je resnično.

Slonela sta ob plotu čisto v senci, časih je zašuštelo nad njima in par velik listov je padlo nanja.

Govoril je skoro šepetaje, kakor da bi se bal, da bi je ne razžalil z glasno besedo. Zdelo se mu je zelo majhna, otroška, sočutja vredna, vsa drugačna kakor dekleta, ki je govoril z njimi v trgu. Nikoli ni za-

Nikoli ni Francka slišala tako lepih besed, božale so jo kakor z ljubečo roko. Kadar je bila pri njem, se je prikazala nežna rdečica na njenih licih, oči so sijale, molčala je in poslušala.

trepetala prešernost na njenih ustnicah, nikoli ni bilo nezaupnosti v njenih očeh — ni ji prišlo na misel, da bi mogle biti njegove besede zlagane, in zato se mu je smilila in žal mu je bilo, če je spregovoril besedo, ki je ni čutil v srcu.

„Boš videla, Francka, kako lepo življenje si bova napravila, kadar boš ženka moja. Dela imamo veliko, nič skrbi ne bova imela. In lepo te bom oblekel, da ne boš hodila kakor kakšna dekla . . . Veš, Francka, in tukaj ne bova ostala. Predolgočasno je tukaj in ljudje so taki. V Ljubljano pojdeva, boš videla, tam bo vse drugače. Kdor ima kaj korajže, gre stran, tukaj ni nič. Ali še dalje, Francka, morda v Ameriko, tam je življenje vse drugačno, ljudje so drugačni, tam so vsi gospodje, vsak je gospod, kdor kaj zna in premore — ne bi me gledali zaničljivo, ker sem krojač, kakor tukajle kakšen pisarček, ki nima toliko v glavi, kakor jaz v mezincu . . . Vse bo drugače, kadar boš moja žena, Francka . . . Klobuk boš nosila in . . .“

Kakor je govoril, so mu prihajale sproti najlepše sanje, sam se je opajal z njimi, vesel jih je bil in verjel je vanje. Velik, svetel svet se je odpiral pred njim in bilo mu je, kakor da mu ga je odprla plašna otroška Francka, ki je stala poleg njega in poslušala z velikimi, zamišljenimi očmi.

Tudi njej se je odpiral velik in čudovit svet — čisto novo življenje se je razgrnilo pred njo in lica so ji gorela, srce se je širilo od sladkosti . . .

Ko sta se poslovila, jo je poljubil na ustnice in Francka se ni umaknila.

Šel je proti dolini in hipoma se je domislil svojih besed. Postal je in gledal proti postaji. Spodaj je dremalo okno, kjer je pisal uradnik, a kmalu se je zasvetilo tudi, pri oknu se je prikazala svetloba, medlela je in izginila ter se prikazala pri drugem oknu. Francka je bila prižgala svetilko ter jo nesla iz sobe v kuhinjo.

Obšlo ga je kakor sočutje, vesel

je bil svojih besed in zamahnil je z roko v pozdrav . . .

Francka se je razpravljala počasi. Vse, kar je govoril, se je vračalo, slišala je še zmerom njegov šepetajoči glas, kakor da bi stal zraven nje, objemal jo okoli pasu ter pripovedoval . . .

„Francka, lepo življenje si bova napravila, kadar boš moja ženka . . . Klobuk boš nosila, Francka, in stran pojdeva odtod, ker so ljudje tako dolgočasni, v Ljubljano pojdeva . . . tam je življenje lepo, vse drugačno kakor tukaj . . .“

Sklonil se je k njej in jo je poljubil na ustnice. Njegove ustnice so bile vroče in ko je začutila brke na licih, jo je spreletelo po životu od blaženosti . . .

Vroče ji je bilo, žile so ji bile v sencih, da jih je skoro slišala.

Odprla je okno, hladen zrak ji je dihnil v obraz, na lica, in je napolnil vso sobo. V dolini so migljale posamezne luči, časih je katera ugasnila, svetlikalo se je samo še tu, tam, bila je pozna ura in vse je ugasnilo, utihnilo. Nebo pa je bilo zmerom jasnejše, mesec je plaval na sredi v velikem svetlem kolobarju in zvezde so se topile v njegovi srebrni svetlobi.

— — —
Minila je zima in nato je prišel čas, poln nemira in skrbi.

Risbe na straneh 18 in 19 je narisal nemški slikar Wener Berg, ki si je izbral za svojo novo domovino koroško Podjuno.

Francka je šla iz službe in se je nastanila pri šivilji, da bi šivala poročno obleko. Vse polno žensk je bilo zmerom tam, od jutra do noči so stale naokoli in so se razgovarjale, spraševale so Francko in so pripovedovale o ženinu. Koliko da je že imel deklet, namigavale so skoro, da je imel že otroka. Francki je bilo vroče v obraz, verjela ni ničesar, a grenko ji je bilo v dno srca. In da je pijanec, da zapije vse, kar zasluži, da se potepa cele noči po gostilnicah in uganja reči, ki jih človek povedati ne more. In da ni pri krojačevih vse tako, kakor bi si kdo mislil. Oblači se fant po gosposko, doma pa jedo močnik in krompir, posebno odkar stari nič več ne dela, ker je napol oslepil in so mu tudi noge odpovedale. Časih so imeli tri pomočnike, potem dva, zdaj pa imajo samo še enega in pa učenca, ki nič ne dela in je pri njih

Ženske so govorile o njenem ženinu, koliko da je že imel deklet, namigavale so skoro, da je imel že otroka. In da je pijanec, da zapije vse, kar zasluži, da se potepa cele noči po gostilnicah in uganja reči, ki jih ni moč povedati.

samo zato, da seka drva in da hodi po tobak. Ženska, ki jim kuha, je kakor zlodej in že zdaj opravlja Francko po vsem trgu, od hiše do hiše hodi in opravlja . . .

Francka je sedela globoko sključena, tako ji je bilo, kakor da bi jo zbadali z iglami od vseh strani. Nihče ni rekel besede naravnost — namigavale so, govorile so tako, da je bilo treba razumeti nasprotno, in Francka je razumela. Če so dejale: „Pameten fant je, no,“ — se je to glasilo: „Lump je, da mu ni enakega v deveterih farah!“

Francka je skrivala svoje misli in se je bala, da bi ne spregovorila zaupne besede: planili bi takoj skoz odprte duri njenega srca in bi tam vse umazali, oskrunili . . .

Govorila je z njim poredkoma, nikoli nista bila sama in Francka si je želela, da bi samo uro, samo kratko minuto slonela tako tesno drug ob drugem in šepetala zaupno, kakor tam pod kostanjem, ko je padalo nanju velo listje.

Tudi on ni bil več tako vesel. Nekaj nemirnega je bilo na njegovem obrazu, časih je strnil obrvi in je gledal zamišljeno. Govorila sta o čem navadnem, samo da sta govorila, in potem je mahoma prekinil razgovor ter je preskočil na čisto drugo stvar, ki je bila prav tako navadna in brezpomembna.

Oba sta čutila na obrazu tuje poglede in čeprav ni bilo nikogar v sobi, jima je bilo, kakor da nista sama . . .

Dnevi so se vlekli počasi — žalostni deževni dnevi. Nebo je bilo

pusto, sivo, rjave luže so prepregale vso cesto.

Prišla je pogostokrat mati in se je razgovarjala s Francko. Tudi ona je bila zvedela grde reči o njem in jih je očitala Francki z osornim glasom, kakor da bi jih bila ona storila. Pripovedovala je neprestano in Francki je bilo tesno, da bi zavpila.

„Zakaj tako govorite, mati?“ je zajokala.

„Bolje je, da veš prej — da boš vedela, kako si si postlala.“

In pripovedovala je dalje, kako da je imel dekleta v trgu in tudi zunaj po vaseh, zato ker zna sladko govoriti in se gosposko oblači.

„Ni res, mati!“ je zakričala Francka in srce se ji je paralo.

„Če ti bolje veš, toliko bolje zate . . . Pa naj le nikar ne misli, da je kakšno terno zadel. Dvesto goldinarjev dam, niti solda več, in še teh ne dobi v roko. Ne bo jih zapil prvi mesec . . . Poznam ga, kakšen je. Spravil bi denar in bi posedal po gostilnicah, dokler bi ne imel luknje v žepu . . . Poznam ga! In tudi ti bi mu pomagala, tudi ti si taka!“

Zvečer je Francka molila, da bi bilo vse pri kraju, da bi čas prišel. Shujšala je in obraz je bil še bolj droben in bel kakor prej, čisto prozoren, tako da so bile oči nenaravno velike in svetle.

Čas je prišel in vršila se je svatba. V treh kolesejnih so se peljali v cerkev. Ljudje so se posmehovali, ker je bilo vse tako tiho in ponižno, skoro siromašno.

Francka je imela obleko iz rumenega atlasa, trakovi so bili svetlozeleni. Ko je stopila v voz, se je spoteknila in skoro bi bila padla. Pozabila je privzdigniti krilo in oškropila se je z blatom.

Mati je stala med durmi in je zakričala nadjno: „Še hoditi ne zna, nerodal!“

Dan je bil dolgočasen, od jutra je deževalo in ko so se vračali iz cerkve, je pričelo spet nalahko pršiti.

Francko je bolela glava. Izginila je vsa radost, vse veselo pričakovanje je izginilo in nič ni bilo drugega vsenaokoli kakor pust deževen dan in pusto, pusto življenje . . .

Nagnila je glavo in solze so ji kapale po licih.

Ženin se je ozrl nanjo in se je nasmehnil. „Kakšen otrok!“ si je mislil na tihem in spet se mu je zasmilila. „Ker se joka vsaka nevesta, pa se joka še ona.“

Praznovali so svatbo v zakajeni gostilnici. Zrak je bil vroč in težak, kričali so, peli in popivali vso noč. Tudi ženin se je upijal in je plesal neprestano z vsemi ženskami.

Pozno ponoči je šla Francka iz zatohle sobe in je stopila na prag. Ko ji je zapihal v lice mrzel zrak, je omahnila in zgrudila bi se bila, da se ni prišla za duri z obema rokama . . . Znotraj so peli s pijanimi

Vršila se je svatba. Ljudje so se posmehovali, ker je bilo vse tako ponižno, skoro siromašno. Pozno ponoči so v krčmi peli razposajeno kvanto. In Francki se je zazdelo mahoma vse tako umazano, da bi najrajši umrla.

glasovi, slišala je tudi glas svojega moža — hreščec je bil in hripav, komaj ga je spoznala. Peli so razposajeno kvanto, kruljav stavec je godel na harmoniko. In Francki se je zazdelo mahoma vse tako umazano, grdo, žalostno, da bi sedla v kot pri durih in bi zaspala in bi se ne zbudila nikoli več.

— — —

Komaj se je Francka, mlada žena, ogledala po hiši, se je zgodilo nekaj strašnega, tako da se je njen mladi mož, krojač Tone Mihov, popolnoma spremenil.

Tisti dan, ko se je vršila svatba, je prišel v trg krojač iz mesta, mlad človek, ki je nosil svetle karirane hlače in sukno s škrici. Nastanil se je nasproti sodnije, prezidal je kar vso hišo in nato je odprl prodajalnico z narejenimi oblekami. Ljudje, ki so hodili ob nedeljah v cerkev, so morali mimo. Čudili so se in so kupovali. In kmetje, ki so prihajali k notarju in v sodnijo, so pozvedovali po cenah in so gledali, ko jim je ponujal krojač obleko za pet goldinarjev. „Prekleti Mihov, lahko se nosi gosposko. Hotel je pet goldinarjev samo za delo!“

Mihov se sprva ni vznemirjal veliko. Stvar se mu je zdela tako neumna, nenaravna, da se ni bal nič hudega.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Mesec september je bil za našega župnika poln različnih pastoralnih konferenc in sestankov. Med najvažnejšimi dogodki preteklega meseca je bil prav gotovo sprejem pri tukajšnjem kardinalu Georgu Basil Hume-u, ki je pokazal izredno zanimanje za slovensko skupnost v Veliki Britaniji in zelo pozorno poslušal poročilo, ki mu ga je podal naš g. župnik Stane Cikanek.

Važna je bila tudi *pastoralna konferenca* za emigrantske duhovnike, katero je vodil škof O'Connor iz Liverpoola, ki je v imenu škofovske konference za Anglijo in Wales odgovoren za pastoralno delo med tujimi priseljenci. Škof je razložil stališče tukajšnjega cerkvenega vodstva do različnih narodnostnih skupin.

V škofiji Southwark, kateri pripada naša slovenska katoliška misija, pa je odgovoren za delo z izseljenskimi duhovniki pomožni škof Howard Tripp. Tudi za to področje je bil te dni jesenski sestanek, na katerem je bilo med drugimi sklenjeno, da bo letna sveta maša

za narodnosti različnih kulturnih področji naslednje leto v nedeljo, 29. aprila, ob 4. uri popoldne v St. George's Cathedral.

Število gostov je bilo zaradi gradbenih del v našem domu vse do sedaj skrajno omejeno. Imeli pa smo kljub temu nekaj obiskov misijonarjev in bogoslovcev iz domovine. Za malo daljši čas je bil gost našega doma pater Franci Pivec — frančiškan. Pred vrnitvijo v domovino iz Dublin, kjer je končal dvoletni postdiplomski študij, se je ustavil v Londonu in pomagal g. Stanetu pri pastoralnem delu ter v domu, ko je bil sredi prenovitvenih del. Patru se lepo zahvaljujemo za vso velikodušno pomoč.

Ne nazadnje pa smo dolžni zahvalo tudi arhitektu g. Janiju Prevcu za opravljena dela v našem domu. Dobri Bog naj mu povrne za vse potrpežljivo in požrtvovalno spremljanje gradbenih del, ki bi brez njegove vodstvene pomoči teže in počasneje potekala.

Dne 22. septembra je prof. Franjo Sekolec tiho obhajal svoj *osemdeseti rojstni dan*. Gospoda Sekoleca lahko prištevamo med najuglednejše člane slovenske begunske skupnosti v Angliji. Kot dolgoletni uslužbenec in sodelavec BBC-ja, slovenske sekcije, je bil vsesplošno poznan in spoštovan. Tudi slovenska katoliška misija ga prištevata med svoje najzvestejše farane, saj je obenem tudi eden od odgovornih skrbnikov (trustees) našega doma v Londonu.

Vsi, ki ga poznamo, mu ob tej častitljivi obletnici najiskrenejše čestitamo in mu želimo še mnogo zdravih let.

Prof. Franjo Sekolec v družbi gospe in gospoda dr. Marka Kremžarja, predsednika SLS iz Buenos Airesa.

Poleg prijetnih novic in dogodkov se najdejo tudi nekatere neprijetnosti. Tako v Sporočilih slovenskih škofij št. 10, 1989, na strani 126 beremo sledeče obvestilo koprškega in našega zdomskega škofa Metoda Piriha: „Naš duhovnik Ludvik Rot je vstopil v neko versko ločino in s tem zapadel suspenzu ter posledicam, ki jih določa cerkveno pravo (kan. 1333; 1364). S svojim bratom ostanimo povezani in molimo zanj.“

Našemuo rojaku Ludviku Perku izrekamo iskreno in čuteno sožalje ob smrti mame, ki je meseca septembra na llovi odšla s tega sveta v večnost. Med vojno in po njej je veliko pretrpela, ko je vzgajala svoje otroke v pristne kristjane in zavedne Slovence. Naj ji dobri Bog da večno plačilo v nebesih.

V našem domu je tudi veselje doma

avstrija

PREDARLSKA

Planinska maša: Želja planincev je bila, da se po dopustniških dneh zberemo nekje v hribih in imamo skupno mašo. Izbrali smo vsem znani kraj in kapelo pri Lustenauer Hütte, kjer smo imeli že nekajkrat planinsko srečanje z mašo. Kraj sam je lahko dostopen za otroke in odrasle. Oddaljen je le dobro uro peš hoje od parkirnega prostora. Vsi smo želeli le lepo vreme.

Nedeljsko jutro je res naznanjalo lep sončen dan. Zbirališče je bilo turističen kraj Bodele nad Dornbirnom. Po lepi, na novo speljani cesti, je človek naenkrat na cilju. Tam pustimo svoje „konjičke“ in se otovorjeni z nahrbtniki podamo na pot, ki nas je vodila po gozdu, mimo pašnikov in počitniških hišic, ki so posejane kot gobe med drevesi. Od vsepovsod pa lahko zvonjenje trop govedi in in ovac, kot nas bi vabili farni zvonovi k nedeljski maši. Pred nami in za nami pa množica ljudi, ki si želi naučiti lepote narave, ki vsa žari v jutranjem soncu. Venec gora, ki nas pozdravlja v daljavi in dolina Bregenzerwalda, nas vabita v svoj objem. Čudovit pogled na vse strani — sledovi Boga, ki se razodeva tistemu, ki ima odprto srce in razum.

Ob 10.30 smo imeli mašo v kapelici,

ki kraljuje sredi hriba in vabi utrujenega popotnika k počitku. Marsikdo se ustavi, ta in oni tudi pomoli; glavina pa gre neprizadeta mimo. Tokrat se je svetišče napolnilo; nekaj jih je bilo celo zunaj. Služba božja je bila vrhunec našega potovanja. Ob božji besedi, petju in molitvi smo proslavili Gospodov dan. To spada k prazniku. Brez maše ni nedelje za kristjana, pa naj bo izletnik, popotnik ali kmet.

Po končani maši pa še kratek pome-nek in pozdravi pred kapelo. Nato pa h koči. Kar smo imeli v nahrbtnikih, je bilo samo za popotnico, kosilo pa pri pogrnjeni mizi. Zaradi številnih izletnikov je bilo težko najti prostor. Ob dobri volji in s kančkom potrpežljivosti smo se okrepcali.

Ure so minevale. Popoldansko sonce je počasi tonilo za gore — opomin, da se bo treba vrniti. Veseli, da nam je Bog naklonil tako bogat dan, smo pognali svoje „konje“ v dolino in odhiti na svoje domove.

Nedelja tujih delavcev: Tradicionalno srečanje tujih delavcev je bilo 4. soboto meseca oktobra. V Avstriji je navada, da se tuji delavci enkrat na leto zberejo k skupnemu evharističnemu bogoslužju. „Gastarbeiterreferat“, ki pripravlja in organizira vsakoletna

Tržaški in linški škof med slov. narodni-mi nošami v Linzu

Škof Aichern s poljskimi in slovenskimi narodnimi nošami

srečanja, ima namen, neki župniji v deželi predstaviti življenje teh ljudi. Zlasti v tistih župnijah, kjer so v velikem številu zaposleni tujci in se srečujejo z domačini v tovarnah in na drugih delovnih mestih.

Tema letošnjega srečanja je bila „... da bi bili vsi eno!“ Za mesto tega srečanja nas je povabila nova župnija sv. Konrada v Hohenemsu. Prvič se nam je pridružil škof dr. Klaus Küng in vodil evh. bogoslužje. V pridigi je poudaril dolžnost, da Cerkev skrbi tudi za druge narodnosti, ki tukaj živijo. Vse sprejema z enako ljubeznijo in odgovornostjo. Pokazal je tudi na pereče probleme, s katerimi se vedno bolj soočajo, kolikor bolj se zaostruje gospodarska kriza. Na prvem mestu je nezaposlenost, predrage in slabe stanovanjske razmere, ločenost družinskega življenja itd. V vsaki družbi, pa naj bo še tako napredna in razvita, prihaja do konfliktov. To se mora reševati v prid človekovega dostojanstva in možnosti do zadostnega preživljanja.

Pri darovanju so prinesle skupine darove, značilne za dežele, iz katerih prihajajo. Tudi slovenski par v narodni noši je prinesel darilo. Škof se je vsakemu zahvalil in se z njim rokoval.

Vse bogoslužje je bilo v nemškem jeziku, le berila in prošnje so bile v narodnih jezikih. Očenaš so popestrila fi-

Otroci predajajo linškemu škofu Aichernu darila (hrvaški in slovenski)

lipinska dekleta z značilnim predvajanjem in dviganjem sveč. Naš zbor je sodeloval pri nekaterih mašnih delih s slovenskimi pesmimi. Tokrat je prvič snemala televizija.

Po končanem bogoslužju pa še predstavitev posameznih skupin v dvorani. Naš zbor je zapel nekaj narodnih ob spremljavi na harmoniko. Hrvatje so predstavili narodne ples, Poljaki pa običaje ob plesu in petju iz njihove dežele.

Kar je bilo domačinov, s škofom na čelu, so pozorno poslušali in navdušeno spremljali lepe običaje, iz katerih prihajajo ti delavci. Prav ta različnost navad lahko obogati drug drugega in pomaga do hitrejšega vključevanja v versko in narodno življenje tuje župnije. Mnoge ovire in pomisleki do tujcev so tako odstranjeni. In sožitje med narodi postaja lepše.

Škof Aichern in msgr. dr. Baloch med našimi narodnimi nošami

Prvo soboto v oktobru smo imeli podobno srečanje v župniji Marijinega obiskanja v Dornbirnu. Tokrat je vodil skupno bogoslužje voditelj pastoralne službe pri škofiji Cons. g. Eugen Giselerbracht z obema izseljenskima duhovnikoma za Slovence in Hrvatje.

Že sama veličastnost svetišča prevzame človeka; potem pa še pisana množica različnih narodnosti, ki so se zbrale, je izžarevala veseljnost Cerkev. Molili smo, prepevali in predvsem se počutili kot ena družina, zbrana z različnih vetrov. Kot na prvi binkoštni praznik, smo tudi sedaj slavili Boga v različnih jezikih in drug drugega razumeli. „V ljubezni, medsebojnem spoštovanju, dobri volji, gradimo mostove, ki naj bi nas še bolj povezali v eno Cerkev, kot dobra mati, ki spremlja svoje otroke, razkropljene po vesoljnem svetu,“ je ob koncu poudaril voditelj pastoralne službe.

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Ob poročanju še ni jasno, kakšna bo bodočnost slov. kat. Misije v Linzu. Salezijanski gospod, ki je bil namenjen kot naslednik, se zaradi starosti ne upa začeti z delom na tujem. Saj je to razumljivo.

Obisk tržaškega škofa pri Slovencih v Linzu (17. sept.) bo vsem ostal v najlepšem spominu. Z njim je pri maši koncelebriral tudi linški škof Maksimilijan Aichern, novoimenovani narodni delegat Anton Štekl z Dunaja in tukajšnji izseljenski duhovnik. K oltarju so ga spremljale narodne noše. Linški škof je po slovensko pozdravil škofa gosta in vse navzoče. Cerkev je bila vsa zasedena, ker so bili med nami tudi dunajski Slovenci, ki so prišli na izlet. Prvo berilo je prebral inž. Pirc z Dunaja, drugo je pel linški misijonal, evangelij je pa pel g. Štekl z Dunaja. V pridigi nas je tržaški škof vzpodbujal, naj bomo tudi na tujem zvesti slovenskim krščanskim izročilom in svojemu jeziku. Z veseljem smo ga poslušali. Na koncu maše se je škof Aichern vsem zahvalil. Po dogovoru smo peli same ljudske pesmi. Cerkev je od petja odmevala, posebno pri zadnji pesmi Marija, skoz življenje voditi srečno znaš.

Po maši smo odšli v center, kjer se je veselje nadaljevalo. Dunajčanom so naše žene postregle s pitico in s šilcem žganja, kdor ga je hotel. Skupaj smo zapeli nekaj veselih pesmi. Tudi tržaški škof je z nami pel pesmi, ki jih

Pri krstnem obredu Marka Janeza Stillerja v Linzu

je poznal. Dunajčani so morali kmalu oditi. Potem so Linčani zasedli mesta v dvorani, ki je bila to pot premajhna. Gostom sta pripravili kosilo ga. Zoretova in ga Jounova. Drugi so se pač morali zadovoljiti z običajnimi klobasami. Kuhinja je premajhna, da bi mogli oskrbeti vse s kosilom. Ob tej priložnosti se misijonal zahvaljuje vsem ženam, ki so pomagale, da je slovesnost res lepo uspela. Dunajčani so sporočili, da so bili zelo zadovoljni z obiskom v Linzu in so povabili linske Slovence, da jih obiščejo ob priložnosti na Dunaju.

V nedeljo, 24. septembra, smo obhajali *izseljensko nedeljo*. Tudi letos smo jo imeli pri sv. Antonu v Neue Welt. Maševal in pridigal nam je škof Aichern. Mašo je začel v slovenščini in končal s hrvaškim blagoslovom. Berila so bila v poljščini in slovenščini, evangelij v hrvaščini, prošnje pa v vseh jezikih narodnosti, ki so bile navzoče. Seveda so bile zraven tudi slovenske narodne noše, ki vedno vzbujajo pozornost. Pred darovanjem so zastopniki narodnosti poklonili škofu darila. Slovensko darilo sta škofu izročila Silke Skala in Dominik Ribič, oba v narodni noši.

Po maši smo posedli okrog miz pred cerkvijo; po jutranjem dežju nam je Bog naklonil lepo in toplo vreme. Župnija je poskrbela za preprosto okrepčilo. Slovenci smo zapeli koroško pesem Gor čez izaro. Peli so tudi Hrva ti in Poljaki. Škof Aichern se je pogovarjal z ljudmi, dokler ga ni dolžnost klicala drugam. Popoldne je namreč posvetil povečano cerkev v Puckingu. Vsi smo bili zelo zadovoljni.

Poročevavec bi skoraj nekaj pozabil. Med nami je bil tudi benediktinski opat Kirigin iz enega od številnih dalmatinskih otokov. Na koncu maše se je škofu Aichernu zahvalil. Govoril je najprej po nemško, slovensko, češko in nazadnje hrvaško. Dejal nam je, da imamo najboljšega škofa, kar jih on pozna. Takrat je vsa cerkev zaploskala.

Prav na robu Gornje Avstrije živi družina Prokop, mož Hans in žena Anica, roj. Kocman, s sinom Kristijanom in hčerko Petro. V naselju Brunnhof-Haidershofen so si zgradili lep dom. V soboto, 30. septembra, je izseljenski duhovnik novi dom blagoslovil in jim želel, da bi združeni z Bogom živeli

lepo in srečno življenje v tem domu. Prokopovi tudi kar dostikrat pridejo k slovenski maši, čeprav so oddaljeni nekaj več kot 40 km od Linza.

V nedeljo, 8. oktobra, smo imeli v centru najprej sejo farnega odbora, kjer smo obravnavali predvsem bodočnost naše Misije. Nato pa smo si ogledali več kot uro trajajoči film o srečanju s tržaškim škofom. Poživil nam je spomin na res lepo srečanje. Filmsko kaseto je dala snemati ga. Cvetka Robnik in tudi preskrbela televizijski aparat. Prav prisrčna hvala!

V soboto, 7. oktobra, je bil krščen mali Marko Janez Stiller v novi kapeli farne cerkve v Kleinmünchnu v Linzu. Za botra je bil stric Janez Zore. Obred je bil dvojezičen a prav prisrčen. Med obredom smo zapeli nekaj slovenskih pesmi. Zadnja je bila na čast Materi božji, saj smo praznovali rožnovensko Mater božjo. Bratec Daniel in bratranci Wolfgang, Štefan in Andrej so ob krstnem kamnu z velikim zanimanjem spremljali krstni obred. Bog daj, da bi Marko bil enkrat dober kristjan in v vselje svojim staršem.

V nedeljo, 1. oktobra, je bila krščena v Natternbachu mala Karina Hauseder. O njenem rojstvu je bilo poročilo v 8. števil. Naše luči.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V zadnjih mesecih se je nabralo kar več *novic*, ki so primerne v objavo. Kar po vrsti:

Poroka. V soboto, 22. julija, se je v župni cerkvi St. Pierre v Wanfercée-Bauletu cerkveno poročila gđc. Joëlle Ragolič z g. Michelom Torfsom, v prisotnosti izs. duhovnika, ki je v tej družini imel že štiri poroke in več krstov. Mladi družini želimo božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

Slovensko romanje. Letos smo poromali k Fatimski Mariji v nedeljo, 27. avgusta, v obmorsko mesto De Panne. Prav lepo je uspelo. Za poln avtokar nas je bilo iz Charleroa in Borinaže in še nekaj drugih. Kar se vremena tiče,

Pok. Vili Kotnik

smo imeli vse: dež, nalive, veter ob morju, pa tudi precej sonca! Vsaj preveč toplo ni bilo, kar nalašč za prijetno vožnjo. Ob 12,30 smo začeli z romarsko sveto mašo in nagovorom in nadaljevali s petjem litanij Matere božje z odpevi ter blagoslovom z Najsvetejšim. Prepevali smo Mariji v čast in se priporočili Njeni priprošnji pri Bogu. Vsem, ki ste se tega romanja udeležili, iskrena zahvala!

Krst. V župni cerkvi v Ham-sur-Heure je bil krščen mali sinko Guillaume, ki se je rodil 13. aprila letos v družini Vermeulen-Bayet. Pridružujemo se veselju mlade družine.

Dve smrti. V hôpital Civil v Jumetu je 30. avgusta t. l. umrla ga. Frančiška Hladnik vd. Vihtelič iz La Docherie, ki je zadnja leta preživela v Domu za ostarele v Jumetu. Pokojna se je rodila 1. 10. 1909 v Sloveniji v Črnem Vrhu nad Idrijo. Ni sicer veliko zahajala v slovensko družbo, čeprav ja bila vsa leta zvesta naročnica Naše luči, ki jo je z veseljem prebirala. Vedno je bila vesela obiska izs. duhovnika. Njenemu sinu Albinu in ostalim sorodnikom naše sožalje.

Posebno pa nas je prizadela smrt g. Vilija Kotnika iz La Docherie, ki nas je zapustil v 62. letu starosti. Zadnji mesec je ponovno iskal zdravja v bolnici, pa mu, žal, ni bilo več pomoči: imel je do zadnjega veliko željo po življenju. Pok. Vili se je rodil 28. 12. 1927 v Št. Vidu, Slovenj Gradec, Slovenija. Kot majhen otrok je s starši prišel v Belgi-

jo. Tu je dolga leta delal v rudniku pre-moga in pozneje več let užival težko zasluženno penzijo. Bil je od vsega početka član pevskega zbora Jadran iz Charleroi, ki ga je ustanovil pevovodja g. Ivan Kodeh. Vztrajal je vsa leta pri njem. Večkrat je nastopil kot igralec v veseloigrah. Na jubilejni 25. slovenski prireditvi v Gilly-Haiesu (leta 1978) je tudi nastopil, ko smo zapeli Venček slovenskih narodnih pesmi v okviru pevskega zbora Simon Gregorčič iz Bruslja. Vsi smo ga radi imeli. Res mnogoštevilno smo ga 22. septembra pospremili na zadnji poti na pokopališče v La Docherie, Marchienne-au-Pont. Pri sv. maši zadušnici v župni cerkvi se je izs. duhovnik izredno toplo in prisrčno poslovil od dragega Vilija in mu zaželel, da mu bo rahla tuja zemljica . . . Vsem so nam prišle solze v oči, ko smo zbrano poslušali pesem Vaški zvon (Slakova melodija), kar je bila njegova zadnja želja. Vsa naša slovenska skupnost iz Charleroi, ga bo ohranila v lepem spominu. Dokler mu je zdravje dopuščalo, se je rad udeleževal vsak mesec slovenske službe božje v Charleroiu. Njegova blaga duša naj se v Bogu odpočije! Njegovi ženi ge. Ančki Trošt, otrokoma Rose-Marie in Filipu ter ostalim sorodnikom naše krščansko sožalje.

SLOVENSKI DAN V BELGIJI

V soboto, 7. okt. t. l., je „Slomšek“ priredil v Eisdenu svoj XXIX. Slovenski dan.

Ob 16. uri je bila služba božja, ki so jo vodili g. Gaberc, pater Cvikelj iz Ljubljane in g. Vinko Žakelj. Prepeval je „Zvon“ iz Holandije pod vodstvom g. Tonija Kropivška.

Pri kulturnem programu so najprej nastopili naši najmlajši iz Biba šole, ki jo z vso ljubeznijo in strokovnim znanjem vodita ga. Anica Varszak-Kos in g. Polde Cverle. Mladi so s pesmijo, plesi, deklamacijami in igranjem na razna glasbila presenetili in razveselili dvorano.

Sledil je Slomškov pevski zbor pod vodstvom g. Vilija Roglja v mešani in moški zasedbi. Dvorana v Kulturnem Centrumu je za pevske zборе izredno zahtevna. Ob popolni tišini med občinstvom so pevci vendar prav lepo opravili svoje poslanstvo. Med pesmi-

Vabilo

Med Slovence v Parizu in Maasmehelenu bo prišel gostovat iz Slovenije ansambel 415 INTERNATIONAL. Kvartet sestavljajo vrhunski umetniki z različnih koncev Evrope: Klemen Ramovš (kljunasta flavta), Paolo Faldi (baročna oboa in kljunasta flavta), Thomas Fritzschn (baročni violončelo in viola da gamba) in Shalev Ad-El (čembalo). Izvajajo glasbo 17. in 18. stoletja.

V Parizu bodo nastopili 17. novembra, v Maasmehelenu pa 18. novembra ob 20. uri v cerkvi sv. Vilibrorda (Eisden-Dorp/Maasmehelen).

Pridite in povabite tudi francoske oziroma flamske prijatelje!

mi zasluži posebno omembo Slovenija, ki jo je spesnil Marko Kremžar in uglasbil Jože Osana.

Za Slomškom je nastopil Zvon, ki šteje čez 60 pevcev in pevk. Že nekaj let ga z veliko zvestobo vodi g. Toni Kropivšek. Kot pri g. Viliju, tako je tudi pri g. Toniju glasba že družinska tradicija. V mešani, ženski in moški zasedbi nam je Zvon zapel niz narodnih in umetnih pesmi. Tudi njega smo poslušali s hvaležnostjo in občudovanjem.

Slovenska folklorna skupina iz Nizozemske nam je odlično predstavila vrsto naših plesov v različnih narodnih nošah. Folklorna skupina je lepo obogatila naš program. Je res odlična in številna. Teden dni prej je na mednarodni predstavi dosegla I. nagrado. Hvaležni smo ji za sodelovanje.

Na koncu kulturnega programa sta Zvon in Slomšek, okrog 100 pevcev, v znak solidarnosti s sestrami in brati v domovini in v podporo slovenski suverenosti skupno zapela slovensko himno Prešernovo Zdravljico. Narod je himno poslušal stoje in jo nagradil s ploskanjem.

Prireditev je vodil predsednik g. Stani Revinšek, dvojezična napovedovalka je bila ga. Lidija Cverle-Labus.

Številni sodelavci so ogromno truda vložili v priprave na ta praznik. Med gosti so bili stalni sodelavci in prijatelji iz vse Belgije, Nizozemske, Nemčije in Pariza.

Iskrena zahvala in čestitke vsem sodelavcem.

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Martinovanje — Društvo Slovencev v Parizu vabi na martinovanje, ki bo v soboto, 11. novembra, v dvorani Slovenskega doma v Chatillonu. Ob sedmih zvečer bo maša v cerkvi, od osmih naprej martinovanje v dvorani. Vsi prijazno vabljeni. Prinesite s seboj dosti dobre volje, vse drugo bo na razpolago na mestu!

Koncert stare glasbe — Slovenski flavtist svetovnega slovesa Klemen Ramovš vodi ansambel 415 INTERNATIONAL. V petek, 17. novembra, prireja ob 20.30 uri ta ansambel koncert v Chatillonu, v Conservatoire Municipal, 5 rue Paul Bert. Vsi, ki ljubite glasbo in želite podpreti svojega rojaka, ne

Sonja Renko in Franck Narcé na poročni dan 1. 7. pred hišo Renkovich v Fontenay-sous-Boisu.

Jean Claude Penko iz Cormeilles-en-Parisisa in Mojca Stare iz Kopra sta si v Pregarjih 19. 8. 1989 obljubila življenjsko zvestobo.

Darko Gutmaher in Natalija Kiolelidis po poroki 29. 4. 89 pred katedralo v Orléansu.

zamudite te enkratne priložnosti. (Rue Paul Bert je ob Avenue de Paris, na cesti 306, v neposredni bližini velikega cestnega križišča v Chatillonu.)

Miklavževanje bo letos v nedeljo, 3. decembra, po maši, v Slovenskem domu.

Smrt slovenskega izseljenskega duhovnika — Tudi nas vse je pretresla nenadna smrt Vilija Steguja, ki je bil izseljenski duhovnik v Ingolstadtu in bil parkrat tudi naš gost v Parizu. Njegovi sestri gospé Ani Vičič, ki živi in deluje med nami, in vsej njeni družini izrekamo svoje globoko sožalje. V nedeljo, 8. oktobra, smo pri skupni maši molili za pokojnega Vilija in njegove, pa tudi za vse naše izseljenske duhovnike, med katerimi je z Vilijevim odhodom nastala velika vrzel.

MELUN

K skupni maši se bomo zbrali v nedeljo, 12. novembra, ob devetih zjutraj v poljski cerkvi v Dammarie.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Mesec november je posvečen spominu in molitvi za naše drage pokojne. Obisk pokopališč bo tudi letos po že ustaljenem redu.

Zakrament sv. krsta je prejel Roman German Teodor Jagodzinski.

Zakrament sv. zakona so si dali: 15. julija 1989 Claude Desjardin in Brigitte Wantiez. 16. septembra Jerome Franc Nikolarczik in Kristina Liliane de Chepper. Vse naj spremlja božja previdnost in varstvo na njih življenjski poti.

15. junija je v Bruay-en-Artoisu v svojem 83. letu preminil g. Franc Žnidaršič, po domače smo ga poznali pod imenom Šuštar. Kot pristni Belokranjc je bil dobre in mehke narave. Kot neporočen fant je bil vsa leta svojega bivanja v Franciji v oskrbi družin Kelc in Wolny. Res zglede in zahvala za vso požrtvovalno skrb. Pokopan je bil 18. junija v cerkvi sv. Martina v Bruay-en-Artoisu. Večni mu pokoj!

V bolnici v Arrasu je 30. julija v svojem 90. letu *odšla po večno plačilo* ga Marija Cene roj. Mlinar. Mati petih otrok je vse vzgajala z zgledom in dobro besedo. Zveličar v Evharistiji ji je

Pok. Marija Cene, roj. Mlinar

bil vsakdanja hrana in moč v trpljenju in veselju. Pokopana je bila v družinsko grobnico na Dourgesu ob spremstvu njenih številnih prijateljev. Naj se spočije v Bogu!

Dne 1. oktobra je v svojem 56. letu starosti po dolgi in mučni boleznii v bolnici v Lensu *odšel v večnost* g. Viktor Menard. Tih je živel vse življenje za svojo družino. Poslovlili smo se od njega v cerkvi sv. Edvarda v Lensu na praznik sv. Frančiška Asiškega 4. oktobra. Naj se odpočije od svojega truda! Družinam in sorodnikom umrlih naše iskreno sožalje!

nemčija

STUTT GART-okolica

Romanje slovenskih žena. — V nedeljo, 24. septembra, se je okrog 70 slovenskih mater, žena in deklet udeležilo celodnevne shoda na Liebfrauenhöhe pri Rottenburgu. Tovrstno romanje smo priredili prvokrat, saj sicer velja tako vabilo vedno vsem rojakom naše župnijske skupnosti. S pesmijo Bodi nam pozdravljena . . . v kapeli milosti (Gnadenkapelle), kjer nas je pozdravila predstojnica schönstattskih sester, sestra Ortrum, smo pričeli dan zbranosti in razmišljanja. Nato smo odšli v dvorano in tam sta navzoče ro-

Če bi bili vsi na sliki, bi bila vrsta romarjev na Višarje 6. avgusta letos mnogo daljša. Na sliki je več obrazov izseljencev iz Württemberške. Tudi duša Višarji, gospod Vinko Žakelj iz Belgije, se dobro vidi.

jakinje pozdravili socialna delavka, gospa Doroteja Oblak in zastopnica ženskega gibanja v škofiji Rottenburg-Stuttgart, gospa Barbara Weidinger. Sledilo je predavanje dr. Janeza Zdešarja iz Münchna: vloga matere in žene v današnjem času. Posebno je poudaril čast materinstva ter delo žene

Pokojni Jožef Cafuta, gostilničar v Deggingenu (4. od leve) ob svojem zadnjem obisku pri prijateljih v Mittelstadtu na Württemberškem. Ta svet je zapustil 25. maja letos.

na socialnem in cerkvenem področju. Pri sveti maši v cerkvi Marije Kraljice je nastopil tudi dekliški zbor iz Stuttgarta, ki ga vodi Marijina sestra Mateja Cezar.

Kosilo, ki je sledilo dopoldanskemu sporedu, so pripravile sestre, ki vodijo schönstattsko ustanovo na Liebfrauenhöhe. Vsem je izvrstno teknilo. Čas po kosilu do litanij in zaključnega blagoslova ob 14. uri smo uporabili za osebno molitev, nakupovanje spominčkov in sprehod po okoliškem vrtu. Za zaključek dneva smo si v Rottenburgu ogledali stolnico in obiskali grobova pokojnega škofa Georga Moserja, ki je umrl lansko leto, in pokojnega patra Ewalda Winterja, župnika pri sv. Konradu v Stuttgartu, ki je umrl letos spomladi.

Dan slovenskih žena je letos uspel in izražena je bila želja, da bi se taka

srečanja še ponovila. Šopek 15 nageljnov (15 skrivnosti rožnega venca) s slovenskim rožmarinom in trakom, ki so ga udeležinke postavile pred Marijino sliko v cerkvi na Liebfrauenhöhe, je še nekaj dni spominjal obiskovalce svetišča, da so bile tu zbrane verne slovenske matere, žene in dekleta.

Orehove potice na dekanijskem dnevu. — V soboto, 23. septembra, je bil dekanijski shod v Böblingenu, kamor so bila povabljeni zastopstva tujih verskih skupin, med njimi 5 Slovencev. Šlo je za vprašanje sožitja in sodelovanja med nemškimi župnijami in tujiimi skupnostmi. Tozadevni referat O enakosti in raznolikosti v Cerkvi je imel španski škof Sanchez, ki je živel nekaj let v dušnopastirstvu v Nemčiji. Razen predstavitev našega dušnopastirskega dela v dekanatu in sodelovanja v razgovorih je bilo pri popoldanski malici udeležencem na razpolago 5 orehovih potic, ki so jih prispevale rojakinje iz Stuttgarta. — Zborovanje so udeleženci zaključili ob 17. uri popoldne s skupno sv. mašo.

Telefaks v Slovenijo. — Ob priliki našega tradicionalnega jesenskega srečanja, Vinske trgatve v Esslingenu, v nedeljo, 1. oktobra, smo poslali Predsedstvu skupščine SRS v Ljubljani naslednji telefaks: „Slovinci, zbrani na svojem jesenskem prazniku v Esslingenu, Nemčija (350 po številu), po-

Jeni je 3. hčerka v Michelatschevi družini v Stuttgartu. Ko so jo letos prinesli h krstu, je na vsak način hotela vedeti, kaj ima mežnar, gospod Franc Gritsch, v vrču nad njeno glavo.

Slovenski „štant“ pred Pauluskirche

Privlačnost dneva v Frankfurtu

zdravljamo vaše ukrepe za doseg državnosti slovenskega naroda. Prepričani smo, da se je s tem začela nova doba, ki bo prinesla Sloveniji neomejeno svobodo na vseh področjih.“ Na predlog, da to storimo, je vsa dvorana bujno zaploskala. Vsi si namreč želimo večje osebne, narodne in družbene svobode v domovini. Sma-tramo, da je bil 27. september v tem pogledu prelomnica v zgodovini našega naroda. Prvi korak je bil narejen in veseli bomo, če bomo lahko zaploskali tudi drugemu.

Nalepka bestseller. — Izseljenska nalepka „Slovenija moja dežela“ je postala v naši skupnosti bestseller. Tako-le jo tolmačimo: po vsem svetu (okroglo belo ozadje) se pretaka slovenska kri (rdeči nageljni) in ta kliče po siju svobodnega neba (moder napis). Nakazan lipov cvet lahko povezuje vse Slovence dobre volje.

Ostra kosa božje dekle. — Poleti je smrt neusmiljeno kosila. V Stuttgartu je 11. junija za rakom umrla 47-letna Marija Brezočnik iz Sv. Lovranca na Pohorju. — V Böblingenu je 6. junija od srčne kapi zapustil ta svet 57-letni Anton Sračnjek, rojen v Sv. Juriju v Prekmurju. — Med dopustom v domovini je pri prometni nesreči izgubil življenje 40-letni Feliks Gjergjek, rojen v Motovilcih, ki je bil zaposlen v Kön-genu. — Dne 19. septembra se je smrt ponovno vrnila v Stuttgart v Grošeljvo družino in odpeljala 49 let starega očeta Ludvika iz Radomelje. — Vsem

žalostnim naše toplo sožalje, pokojnim večni mir in pokoj!

Red sv. maš v novembru:

Ave Maria: 1. novembra ob 15. uri popoldne. — *Böblingen:* 5. novembra ob 10 uri. — *Stuttgart:* 5., 12. in 19. novembra ob 16.30 uri. — *Schw.-Gmünd:* 12. novembra ob 9.30 uri. — *Schorndorf:* 19. novembra ob 8.45 uri. — *Aalen:* 19. novembra ob 11. uri. — *Heilbronn:* sobota, 25. novembra, ob 17. uri popoldne. — *Oberstenfeld:* 26. novembra ob 9. uri. — *Esslingen:* 26. novembra ob 16.30 uri. — *Forchtenberg:* sobota, 11. novembra, ob 16. uri popoldne.

MIKLAVŽ: v Stuttgartu v nedeljo, 3. decembra. Maša že ob 16. uri.

FRANKFURT

Zadnje nedeljo v avgustu smo imeli v Frankfurtu *zaključno slovesnost* ob 750-letnici tukajšnje stolnice — „Doma“. Ves teden so bile na sporedu različne prireditve, v soboto pa še razna predavanja. Naš g. škof Piriš se je udeležil razgovora o zdomcih — zanimivo razmišljanje oz. razpravljanje. V soboto opoldne je bil skupaj z ostalimi škofi, ki so zastopali v Frankfurtu živeče zdomce, gost tukajšnjega škofa dr. Kamphasa. Zvečer istega dne je bila v cerkvi sv. Pavla slovesna proslava, kjer je kardinal Martini v enournem govoru razpravljal o problemu sožitja med narodi. Pozdravne govore so imele tudi deželne vlade in mesta. Med številnimi povabljenimi so bili tudi zastopniki farnega sveta zdomskih

župnij, njihov župnik in škof. Na skupni večerji, kamor je vabilo mesto Frankfurt, smo bili res pomešani med seboj in prava skupnost narodov, saj so npr. pri naši mizi sedeli tudi frankfurtski evangeličani in staro-katoličani iz Londona.

Višek praznovanja je bila nedeljska maša na Römerbergu, kjer je somaševalo 14 škofov (trije kardinali). Slovesnost je vodil kardinal Martini, domači škof pa je imel pridigo. Vse skupaj je obdajala desetisočglava množica vernikov, kar je bilo enkratno doživetje. Na koncu maše ja vsak škof pozdravil svoje vernike v domačem jeziku, vsi skupaj pa so dali tudi blagoslov. Vreme ni bilo ravno naklonjeno, saj je med zahvalno pesmijo v stolnici lilo kot iz škafa. Nekdo je zato zlobno pripomnil: če 14 škofov prosi za blagoslov, potem mora nekaj priti.

Po končani maši je bilo srečanje narodov in vsak je imel postavljen svoj „štant“ — tudi mi. Naše narodne noše in izvrstne domače dobrote — potica, štrukelčki in flancati — so privabile številne goste in zelo hitro je vsega zmanjkalo. Pridni sodelavci so garali do 17. ure. Njim in vsem, ki so pripomogli, da smo se tako postavili, prisrčen „Bog povrni“.

Ob sedmih zvečer smo imeli potem še srečanje s škofom Pirišom, a žal obisk ni bil najboljši. Zato pa so se lahko tisti, ki so le prišli, pogovorili z njim, saj je prisluhnil prav vsakomu. Prijetno srečanje s škofom za in z župnijo.

Začeli smo tudi že z veroukom. Pa moram žal reči, da obisk — tako bi rekel naš profesor dr. Janžekovič — še malo „šepa“. Ne vem, kje je vzrok, čas pa bi bil, da se začnemo zavedati, da je prava verska izobrazba temelj vsega dobrega in da brez nje kratkomalo ne gre — četudi bi včasih radi. Ker starši z menoj vred otrokom želite le najboljše, upam, da se bomo v bodoče srečevali v večjem številu in bolj resno.

OBERHAUSEN

Za nami je naša jesenska vesela župnijska prireditev *Vinska trgatev*. Imeli smo jo že proti koncu septembra v Kirchhellenu. Mašno slavje je bilo kar v dvorani in se ga je udeležilo kakih 100 ljudi. Pozneje je k plesu in zabavi prišlo seveda še precej več rojakov in naših prijateljev. Prav posebej veseli smo bili nekaterih družin iz oddaljenih krajev Aachna in okolice, Güterslohja in še nekaterih mest.

Drugo tradicionalno in lepo *slovensko srečanje* smo imeli prvo nedeljo v oktobru pri Mariji in Kevelaerju. Kakih 200 slovenskih kristjanov se nas je zbralo pri maši v kapeli sveč. Med nami je bil župnik iz novonastale fare v Fužinah pri Ljubljani Janez Rihar. Njegova pridiga je vsem segla do srca. Nabirka pri maši je bila namenjena za gradnjo nove cerkve v njegovi župniji. Prisotni so darovali 1348,— DM in kasneje so posamezniki prispevali še 400,— DM. Posebej velja omeniti skupino Slovencev iz Hildna, ki je del prihodka z dneva tujca v tem mestu na-

Pokojna Frančiška Starc iz Gelsenkirchna

menila potrebni župniji na robu našega glavnega mesta.

Na dan našega romanja je *Bog poklical k sebi* Frančiško Starc, rojeno Centrih, iz Gelsenkirchna. Bila je najstarejša Slovenka med nami, saj ji je manjkalo le še sedem mesecev do 100 let. Leta 1913 je prišla v Nemčijo, ko je spremljala svojo sestro k njemu možu. Ta je že nekaj let delal v rudniku v Karnapu. Ostala je in se leta 1915 poročila. Trije otroci so se rodili, vendar sta dva kmalu umrla. Hčerka Angela pa je do zadnjega dne lepo skrbelo za mamo, ki je bila do konca izredno živahna, veselega značaja. Bog, ki ji je naklonil izredno dolgo življenje na zemlji, naj ji usmiljeno daruje tudi srečno večnost.

MÜNCHEN

Delovno leto je steklo, v njem smo že s polno paro. Sicer smo šele pred prvo večjo prireditvijo, vinsko trgatevjo, ko pišemo to poročilo, a drobnega dela je že nekaj za nami.

• Letos se je v našo *sobotno šolo* vpisalo 60 otrok. Pridno prihajajo soboto za soboto. Upajmo, da bodo vsi vztrajali do konca šolskega leta, čeprav to za marsikoga ni prav lahko.

• Roditelje teh otrok smo povabili k *pogovoru staršev*, kjer smo se pomenili predvsem o tem, kako motivirati otroke za sobotno šolo, ker pomeni malodane za slehernega otroka to velik napor. Pogovora so se udeležili zastopniki 51% družin, od štirih družin sta pa prišla oba starša.

Del izletnikov iz slovenske münchenske fare v Innsbrucku.

• *Ministranti* so se že enkrat srečali, *mladinci* pa dvakrat; ti so govorili prvič o zasvojenosti z mamili, drugič o misijonih.

• *Pevski zbor* ima pravzaprav nastop vsako nedeljo pri maši, čeprav poje večinoma ljudske pesmi, ki naj bi jih skupaj z njim pela vsa cerkev. Vsakih štirinajst dni ima pevske vaje, kar gotovo ni majhna žrtev, kar pa je končno tudi ena od oblik nabiranja bogastva za večnost.

• Glavna naša srečanja so *nedeljske maše*, ki so lepe, čeprav ne bi bil nihče hud, ko bi se nas k njim zbiralo več. Seveda je treba upoštevati neprikladno uro maše, oddaljenost naših vernikov od cerkve, pogoste poti naših ljudi ob koncih tedna v domovino, pa vendar.

• Konec septembra je nepričakovano umrl v Münchnu nekdanji gostilničar in hotelir g. Miha Birk, doma iz Dola pri Ljubljani. Več bomo o njem poročali prihodnjic, če bomo dobili podatke.

nizozemska

Slovenska folklorna plesna skupina na Nizozemskem je v začetku oktobra nastopila skupno s številnimi nizozemskimi in tujimi folklornimi plesnimi

skupinami in v njeno toplo presenečenje dosegla I. mesto, II. mesto je bilo priznano turški folklorni plesni skupini.

Folklorni skupini iskreno čestitamo k njenemu odličnemu uspehu. Vsi člani, posebno pa voditelja ga. Mici Michon-Čebin in g. Slavko Strman zaslužijo naše priznanje.

Obilje uspehov voščimo še za naprej.

Slov. folklorna skupina je odličen dejavnik v naši skupnosti.

švedska

Od švedskih mest imata Göteborg in Malmö največ Slovencev. Župnija Kristusa Kralja v Göteborgu je bila ustanovljena leta 1862, Našega Odrešenika v Malmöju pa 1870. leta. Odkar je leta 1985 dobil Göteborg še župnijo Sv. Pavla od Križa v Angeredu in 1986 Malmö za Rosengard in okolico župnijo Sv. Marije, imata obe mesti po dve katoliški župniji. Nova župnijska središča gradita zdaj vsak svojo cerkev in župnijski dom. Gradnji sta že pod streho, tako da so se že lotili notranjih del in opreme. Na Rosengardnu v Malmöju bo posvečenje nove cerkve že za tri Kralje, 6. januarja prihodnjega leta, v göteborgskem predmestju Angeredu pa na svečnico, 2. februarja.

Izdatki seveda niso majhni. Vsak prispevek faranov — tudi Slovencev je veliko na področjih teh župnij — bo zato ravno zdaj še posebej dragocen.

Naši rajni:

V Göteborgu je bil 7. avgusta pogreb pokojnega Feliksa Šoštarica. Umrli je 24. julija zaradi alergične reakcije na osji pik. Rajni je bil doma iz župnije Sv. Trojica v Slovenskih goricah, kjer je bil rojen 4. maja 1933.

8. septembra je v Malmöju umrla Kristina Maher, rojena 23. julija 1903, doma iz Celestrine pri Mariboru. Svojo starost je preživljala na Švedskem, kjer živita njena dva sinova in hči. Že pred štirinajstimi leti je hudo zbolela za rakom, tako da so ji morali amputirati nogo. Vse tegobe bolezni je vdano prenašala črpajoč moč v zakramentalni povezanosti z Jezusom. Pogreb je bil 18. septembra v Malmöju. Domačim pokojnikov izrekamo iskreno sožalje.

švica

Na skoraj 1500 naslovov Slovencev v Švici je v prvi polovici septembra prispelo vabilo na 21. slovensko romanje v Einsiedeln, največje Marijino božjepotno svetišče dežele, ki mnogim slovenskim rojakom že desetletja nudi delo in streho.

Odziv je bil nad pričakovanji, saj bi lahko zapisali, da se jih je zbralo okrog tisoč, med njimi so bili tudi romarji iz domovine in zamejstva. Slovesno bogoslužje z birmovanjem je vodil koprski škof g. Metod Pirih, ki je lansko leto nasledil dolgoletnega narodnega ravnatelja za izseljeniško dušno pastirstvo g. škofa Leniča, somaševalcem pa se je pridružil tudi predstavnik Komisije za vprašanja tujcev pri Švicarski škofovski konferenci g. msgr. kanonik Franz Stampfli. Mogočno ljudsko petje se je prepletalo s pesmijo kvarteta Kranjci iz Oltna in dekliškega pevskega zbora iz Züricha pod vodstvom s. Avrelije. Tehtna škofova beseda je navzoče utrjevala v zvestobi Bogu in domovini in vzpodbujala k življenju po veri. S petimi litanijami pred milostnim kipom Matere božje in pesmijo Marija

S. Avrelija navdušeno vzpodbuja ljudsko petje pri romarski maši

S. M. Justina Višner O.S.U.

1

Slovenske
narodne
vezenine

Pravkar je koprsko OGNJIŠČE IZDALO publikacijo SLOVENSKE NARODNE VEZENINE, ki jih je v svojem dolgoletnem delovanju zamislila slovenska uršulinka s. Marija Justina Višner, ki sedaj, 92-letna, živi v Holandiji.

Na 31 listih je 129 vzorcev za pisane vezenine (za prte, tekače, brisače, albume in blazine), na nadaljnjih 7 listih pa 39 vzorcev za bele vezenine (za prte in posteljino). Vzorci so izključno slovenski, povzeti po motiviki na slovenskih ljudskih vezeninah.

Vsa zbirka vzorcev stane 80 mark. Naroča se pri Ognjišču, Poljanska 4A, YU-61000 Ljubljana.

ZBIRKA JE PRELEP DAR ZA BOŽIČ!

Andreja in Martina

skoz življenje je bila sklenjena romarska pobožnost v cerkvi.

Popoldne ob štirih pa se je pred polno dvorano Dorfcentrums pričel kulturni program, uglašen v zahvalo s. Avreliji za njeno dolgoletno delo med Slovenci v Švici, saj se konec leta vrača

Spominski posnetek z g. škofom Metodom Pirihom po končanem romarskem bogoslužju

v domovino. Nismo pa pozabili tudi na tiste, ki se letos srečujejo z Abrahamom na čelu s p. Damijanom.

Občuteno zapeta ZDRAVLJICA komornega zbora Slovenija nam je dala vedeti, da smo kristjani slovenskih korenin, po pozdravnih besedah p. Roberta pa se je oglasil kvartet Kranjci s slovensko narodno Od kod si potnik ti doma . . . „Trinajst vrtnic je v šopku, ki ga bomo danes izročili vam, s. Avrelija, v zahvalo! Za 13 let vašega delovanja med Slovenci pri Slovenski misiji v Švici,“ je dejala Majda Ipavec. Trinajst plemenitih cvetov in iskren slovenski Bog Ionaj, obljuba, da bomo ohranjali njeno dediščino na verskem in domovinskem področju, prošnja, naj jo Bog podpira pri njenih novih nalogah, ki so ji zaupane kot provincialni predstojnici in želja, da bi se prihodnje leto srečali v Einsiedelnu, vse to je izražalo našo hvaležnost in spoštovanje do s. Avrelije.

Dolgoletni učenki Andreja in Martina Šolar sta nato svoji učiteljici zapeli ob spremljavi kitare: Jaz sem otrok Marijin. Besedo sta prevzela g. msgr. Franz Stampfli in g. dr. Urs Köppel. Prvi kot predstavnik Komisije za vprašanja tujcev pri Švicarski škofovski konferenci in drugi v vlogi narodnega direktorja Švicarske katoliške delovne skupnosti za izseljenska vprašanja. Oba sta naglasila neprecenljiv delež, ki ga je s. Avrelija vložila pri svojem delovanju med Slovenci v Švici in ji za njen trud izrekla javno zahvalo. Spregovoril je tudi kapucinski provincial iz Ljubljane

p. Donat, pred mikrofonom pa je stopila tudi predsednica Slovenskega planinskega društva Triglav iz Züricha. Komorni zbor Slovenija je namenil s. Avreliji, ki se kot mati podarja tolikim slovenskim otrokom, pesem Kje rož nabral bi . . .

Sledilo je voščilo petdesetletnikom na čelu s p. Damijanom. Irena Fux je recitala priložnostno pesem, ki jo je sestavila s. Avrelija. Vmes se je oglasila Pesem o rojstvu v izvedbi komornega zbora, Doris in Nataša sta zapeli v duetu Jezus na obali, kvartet Kranjci pa Zadoni nam, zadoni. Po podelitvi nageljčkov sedmim jubilarantom, ki so prišli na oder, je folklorna skupina Encijan sklenila kulturni program, posvečen s. Avreliji in petdesetletnikom s spletom slovenskih narodnih plesov.

Obvaruj nas Mati, na tujem, je pisalo na odru. S tem prošnjim vzklikom smo se tudi razšli v želji, da nas Velika Mati prihodnje leto zopet zbere ob sebi v Einsiedelnu, med letom pa pri slovenskem bogoslužju na sedemnajstih krajih po Švici. Saj — da bi na tujem ostali kot Slovenci z zavestjo svojega porekla in čutom do slovenstva, nam bo v veliki meri pomagano, če bomo ostali kristjani slovenskih korenin in bomo to sveto izročilo vernosti posredovali že tu rojenim potomcem. Tudi zanje naj bi božja pot v Einsiedeln postala izraz vere in zaupanja, pomenila sveto vez z domovino njihovih staršev, ki se kljub vsemu hudemu niso odtujili rodu in domači grudi; nepozaben spomin na otroštvo, slovensko Marijino pesem,

slovinci ob meji

KOROŠKA

V nedeljo, 3. sept., so v provincialni hiši šolskih sester v Celovcu obhajali jubilej obljub petih sester. Biserna je bila sr. Konstantina Puksbaum s Kostanj, zlata sr. Salvatora Klun iz Kočevja, srebrne pa sr. Lucija Klemenjak iz Gorenč, sr. Dominika Roblek iz Sel in s. Mirjam Užnik iz Sel. — V mestni hiši v Celovcu je bila 1. sept. odprta razstava ljudske umetnosti koroških Slovencev. — Za vstop v bogoslovno semenišče se je prijavilo v krški škofiji 11 kandidatov, od teh so 4 iz dvojezičnega ozemlja: dva iz Sel, eden iz Rude in eden s Suhe. — Duhovniki koroške Sodalitete so 21. sept. poromali na Sv. Višarje. Mašno slavje je vodil novomašnik iz Bistrice na Zilji. Obiskali so tudi Belopeška jezera. Bil je doživetij poln dan. — Za 120-letnico obstoja Slomškove ustanove slovenskih šolskih sester je celovška provinca obnovila in preuredila provincialno hišo na Vetrinjski cesti v Celovcu. Dela so trajala malo več kot eno leto. 1. oktobra je škof dr. Kapellari blagoslovil hišo in prenovljeno kapelo. V pridigi je poudaril važnost redovništva in da koroška Cerkev slovenskim sestram dolguje veliko zahvale za delo, ki so ga v škofiji opravile. — Na Gurah nad Kotmaro vasjo stoji v Šmarjeti podružnična cerkev, ki je prvkrat omenjena že leta 1204. Cerkvico so sedaj popolnoma obnovili in 17. septembra jo je župnik Mihor blagoslovil. Po blagoslovitvi je bilo na prostem

zaupno molitev in druženje slovenskih potomcev.

Ne gre nameč prezreti izročila naših prednikov in njihovega otroško zaupnega češčenja božje Matere; dejstva, da so mnoge od najstarejših cerkva na naši zemlji posvečene Mariji in da bi se nekam odtujil duši slovenskega naroda tisti, ki bi docela pozabil na Njo, ki jo Slovenci kličemo Marija Pomagal!

domače praznovanje. — V septembru je Mohorjeva družba odprla privatno dvojezično ljudsko šolo, ki je nastanjena v Slomškovem domu v Celovcu. Zaenkrat ima tri razrede z 41 učenci. Ravnateljica je Marica Hartmann. Ob navzočnosti zvezne ministrice za prosveto dr. Havličkovo je šolo blagoslovil škof dr. Kapellari. — Od 21. do 24. sept. se je vršil na Koroškem Mladinski festival z geslom Slovenščina moj jezik. Festivala so se udeležili obiskovalci iz Slovenije, Italije in Koroške. Festival se je začel pri Vojvodskem prestolu, potem so se udeleženci podali po južnokoroških vaseh. Glavni program pa je bil v nedeljo in se je razvijal v Modestovem in Mladinskem domu. V zadnjem sta bili predstavi Darke Čeh Drobtine smrti in Franceta Bevka Kaplan Martin Čedermac. V Modestovem domu so bile tri okrogle mize, ena z deželnim glavarjem dr. Haiderjem.

GORIŠKA

Za kaplana pri Pastoralnem središču za slovenske vernike v Gorici je bil imenovan novomašnik Karlo Bolčina. Pomagal bo tudi v Štandrežu. — Pri romanju na Staro goro pri Čedadu, ki ga je priredila videmska nadškofija, kjer živijo beneški Slovenci, je bilo pri mašnem slavlju tudi nekaj slovenskega in tudi slovensko petje. Romarji imajo na voljo tudi slovenskega spovednika v osebi p. Vladimirja Klemenčiča OF Cap. — Zveza slov. kat. prosvete v Gorici je pripravila razstavo slikarja in jezuita p. Marka Rupnika. Odprtja sta se udeležila tudi goriški župan in nadškof Bommarco. — V Štandrežu se je po skoraj 20-letnem delu poslovil duhovni pomočnik g. Cvetko Žbogar, ki je prevzel kot župnik Slovenski pastoralni center v Gorici. Okrog 1000 vernikov in 22 duhovnikov iz zamejstva je 11. septembra poromalo na Barbano. Romanje je vodil nekdanji beograjski nadškof dr. Alojzij Turk. — V oktobru so v Gorici praznovali 30-letnico ustanovitve Zveze slov. kat. prosvete. Za to priložnost so začeli prenavljati Katoliški dom, ki ni več odgovarjal državnim določbam za take stavbe. Duša dela je bil kaplan pri Slov. pastoralnem središču v Gorici in sedaj župni upravitelj Sovođenj in Gabrja g. Marijan Markežič. — Ker je nadškofija prodala malo semenišče tržaški univerzi, se je z no-

vim šolskim letom morala srednja šola Ivan Trinko zateči v šolo Riccardo Pitteri v Kapucinsko ulico. — V nedeljo, 24. sept., je v goriški stolnici pel ljubljanski zbor Consortium musicum, ki ga vodi Mirko Cuderman. Koncert je bil posvečen temi Oče naš in Ave Maria različnih skladateljev.

TRŽAŠKA

Društvo slovenskih izobražencev je v oktobru spet začelo s svojimi večeri. Prvo predavanje je imel dr. Drago Ocvirk o papeževi socialni okrožnici. — Od 1. do 3. septembra so že 24ič potekali študijski dnevi Draga v Finžgarjevemu domu na Opčinah. Začeli so z okroglo mizo, ki sta jo vodila profesorja Tomaž Simčič in Ivan Verč. Govorili so o problemih slovenske manjšine v Italiji. V soboto je predaval kanadski Slovenec dr. Stane Bah o problemih in rešitvah, ki nastanejo v državah z več kulturnimi družbami. V nedeljo sta predavala urednik Naše luči dr. Branko Rozman o vizijah in mejah narodne sprave in prof. France Bučar iz Ljubljane o Sloveniji med Evropo in Balkanom. — Letos, 6. septembra, je poteklo 50 let, ko so na bazoviški gmajni ustrelili štiri slovenske fante, obsojene na smrt po fašističnem sodišču. Zvečer tega dne je bila maša za pokojne žrtve, v nedeljo popoldne pa zunanja komemoracija. — V oktobru poteka 20 let, kar je bil zgrajen Marijin dom v ulici Risorta v Trstu. Z njim je povezana osebnost msgr. dr. Jožeta Prešerna.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

Po skoraj triletnem delu na župniji sv. Cirila in Metoda se je 11. oktobra vrnil v Slovenijo p. Tone Gorjup OFM. Kdo ga bo nasledil, še ni znano. — V Kewu (Melbourne) je bila 31. avgusta na sodišču razprava za dovoljenja gradnje počitka doma m. Romane. Kako je

(dalje na strani 34)

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini?

● GLAGOLE V OKLEPAJIH POSTAVI V Povedni NAKLON!

- Učenec vedno (prebrati) roman med poukom.
- Da ne boste časopisa (vreči) preč!
- Mati vedno (premišljevat) o izgubljenem sinu.
- Punčka je (steči) k mami.
- Kakšne misli ti (iti) po glavi?

● GLAGOLE V OKLEPAJIH POSTAVI V VELELNİK ZA 2. OSEBO EDNINE!

- (Biti) vedno vljuden!
- Ne (zapovedati) svoji sestrici!
- Ne (metati) papirčkov na tla!
- Ne (teči) prehitro!
- Mama, (speči) mi potico!

● GLAGOLE V OKLEPAJIH POSTAVI V VELELNİK ZA 2. OSEBO MNOŽINE!

- Konja (privezati) k ograji!
- Ne (spodpihovati) sosedov!
- Le (pojesti) do konca!
- Ne (kupovati) stvari iz druge roke!
- (Postreči) si!

● NEDOLOČNIKE V OKLEPAJIH POSTAVI V POGOJNI NAKLON!

- Stric rad (postreči) z vinom.
- Sosed ovce rad (ostriči).
- Janez (podreti) z enim metom vse keglje.
- Peter rad (iti) na gore.
- Mara (speči) potico.

● IZPOLNI STAVKE Z BESEDO „PES“!

- Prišel je na . . .
- Dosti . . . je zaičja smrt.
- Gospa je vodila na vrvice kodraste-ga . . . (majhnega psa).
- V peharju je ležala psica s . . . (več majhnih psov).
- Ona ima zloben jezik, pa tudi on je ves . . .

● ZANIKAJ STAVKE!

- Vrzi žogo!
- Kupite ta avto!
- Zapiraj vrata za sabo!
- Pojej vse!
- Hišo prodaj!

● NAMESTO Povednega PRIHODNJİKA UPORABI VELELNİK!

- Ali ne boš takoj vstal?
- Ali boš tako prijazen in boš nesel pismo na pošto?
- Ali boš jedel?
- Tega mi ne boš tvezil!
- Ali ne boš takoj utihnil?

● ZANIKAJ TE-LE STAVKE!

- Vse tekme sem videl.
- Škarje sem našel.
- Za šolo smo kupili nove metle.
- Za sprevodom so nesli bakle.
- Včasih so častniki nosili sablje.

● POSTAVI SAMOSTALNIKE V OKLEPAJIH V MNOŽINO!

- Nisem mogel najti (igla).
- Ne vem, če bo pek prinesel dovolj (zemlja).
- Veste, kaj, (skorje) pa res ne bom jedla!
- Na morju smo zagledali vrsto (ladja).
- Takšnih (igra) pa še ne!

Simon Jenko

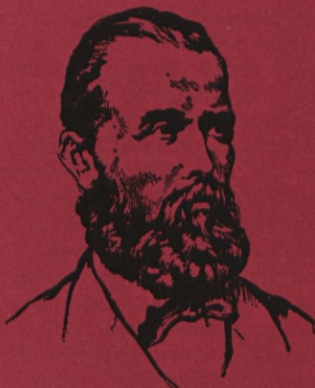
1835—1869

se je rodil v Podreči na Sorškem polju nepremožnim staršem. Odločil se je za pravo, a ga ni dokončal. Umrl je kot odvetniški pripravnik v Kranju.

Jenko je eden naših najboljših lirikov. Njegova drobna zbirka *Pesmi vsebuje vrsto čistih razpoloženskih biserov, razmišljujočih pesmi s podobo iz narave in globokih domoljubnih stihov. Posebej je treba omeniti venec ljubzenskih in venec pesmi o naravi, življenju in človeku, v*

izredno skladno izbrani obliki *Obrazi*.

Jenko se je poskusil tudi v prozi in v pripovednih pesmih. A slejkoprej je izredno tankočuten pesnik čustev in razpoloženj.

● **POSTAVI BESEDE V OKLEPAJIH V DVOJINO IN MNOŽINO!**

- (Hči) ni bilo domov.
- Mati je pisala (hči).
- Oče je šel na obisk k (hči).
- Z (naša hči) imamo veliko veselje.
- Na romanju so srečali (sosedova hči).

● **KAKO SE OGLAŠAJO TE-LE ŽIVALI:**

- kos, slavček, vrabec, lev, volk, kokoš, maček, gos, ovca, prašič, muren, kača, golob, grlica, osel, čmrlj, medved, žaba, pes, petelin, konj?

● **VSAKI BESEDI DODAJ IME PRIMERNE SNOVI!**

- Primer: Ogrizek jabolka.
- Prgišče, požirek, pest, grizljaj, ščepec, naročje, krhelj, olupek, lupina.

● **POSTAVI SAMOSTALNIKE V OKLEPAJIH V DVOJINO IN MNOŽINO!**

- S to (lestev) boš težko dosegel vrh zvonika.
- Z (gladka dlan) težko prosiš vbočajme.
- Za (vas) je bilo videti oblake dima.
- Z (zaprta pest) ne boš veliko podaril.
- Vozil je z (ugasla luč).

● **MNOŽINSKE SAMOSTALNIKE V OKLEPAJIH POSTAVI V PRAVILNO OBLIKO!**

- Zobozdravnik mu je s (klešče) izdrl zob.
- Spet ne najdem (grablje).
- Bahal se je z novimi (hlače).
- Pri peči ne najdem (burkle).
- Pri mesarju nisem dobil (jetra).

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **DOPOLNENJE STAVKOV:** Mater je zatajil. Z očetom se nisem razumel, z materjo pa. Otroka sta bila s svojima materama zelo zadovoljna. V življenju sem srečal mnogo zlatih mater. Za svojimi materami so odšli še otroci.

● **DOPOLNENJE STAVKOV:** Za hčerjo je umrl še sin. To ti je hči! Pri sosedovih imajo pet hčera. Svoje hčere stric ne bo dal vsakomur. Ali si srečal svojo hčer?

● **DOPOLNENJE STAVKOV:** Gospe ni bilo doma. Bili smo na romanju pri Naši ljubi Gospej. Ali si oddal pismo gospe? Na dobro gospo sem čisto pozabil. Mama je šla s sosedovo gospo v mesto.

● **PRAVA OBLIKA SAMOSTALNIKOV:** Menili smo se o cerkvenih klopeh. Mati je v skrbeh zaradi otrokove bolezni. Z boleznijo so vedno težave. Otrokom se je treba približati z ljubeznijo. Pripeljal je avto z rakvijo.

● **SRNA:** Srna je obstala in tiho zapivkala. Na jasi se pase čreda srn. Na jasi se paseta srnica in srnjaček. Nadzoroval je v lovišču srnjad. Pečena srnina je izredno okusna.

● **PRAVA OBLIKA SAMOSTALNIKOV:** Odšel je s kletvijo na ustih. Mati je otroka spremljala z molitvijo. Ne igraj se z britvijo! Z dvema nitma ne boš veliko zvezla. Z breskvijo, ki sem jo lani zasadil, imam vedno križe.

● **PRAVA OBLIKA SAMOSTALNIKOV:** S temi stvarmi se bomo ukvarjali jutri. S prašičevo krvjo si je zamazal predpasnik. S poskočno pesmijo so končali taborjenje. Staršem so naredili veselje z obema pesmima. Sline se mi cedijo po dobrih breskvah.

● **SPREMENITEV TVORNIKOV:** Belci so bili premagani od črncev. Most bo zgrajen v treh mesecih. Knjiga bo natisnjena v štirih barvah. Soba bo pobarvana zeleno. Ustanovljena je bila nova fara.

● **SPREMENITEV TRPNIKOV:** Gos se peče dobro uro. Kruh se peče v posebni peči. Na obzorju se vidijo obronki gora. Po gozdu se tiho hodi. Tako se ne vpije!

● **SPREMENITEV TRPNIKOV:** Učenca so za nalogo pohvalili. Janezka sem natepel. Počasi priležeš daleč. Blaža so obtožili tatvine. Steklega srnjaka so pregnali iz vasi.

noga

Teči, kar ti noge dajo! — Noge ga niso več držale, nosile. — Tu ima vsaka stvar noge. (= Se izgubi.) — Nastaviti komu nogo. — Komaj vleče noge za seboj. — Otroci, spravite se mi izpod nog! — Ogledal si ga je od nog do glave. — Iti k nogam. (= Peš.) — Stisnil je rep med noge. — Kopeli so ga postavile na noge. — Postaviti podjetje na noge. — Skočiti na noge. — Dogodek je vso policijo spravil na noge. — Glej pod nogo! — Metati komu polena pod nogo! — Metati se komu pod nogo. (= Predajati se.) — Vzeti pot pod nogo. — Pijača mu je šla v nogo. — Cel dan je bil na nogah. — Ob tem dogodku so bili vsi meščani na nogah. — Dober je v nogah. — Imajo že precej kilometrov v nogah. — Gori mu pod nogami. (= Je v veliki stiski.) — Tla se mu majejo pod nogami. — Z eno nogo je že v grobu. — V ta gozd še ni stopila človeška noga. — Je hitrih nog. — Ima lahke, težke noge. — Postaviti se na lastne noge. — Danes je menda z levo nogo vstal. — Vsa stvar stoji na trilih nogah. — Že od mladih nog se nisva videla.

družinski kotiček

Biblične zgodbe

Sveto pismo večkrat govori o gostiji. To je slika, simbol, za katerim se skriva velika resnica in upanje: Bog ljubi človeka, vabi nas, da bi bili pri njem in se z njim veselili. Sveto pismo je polno simbolov in slik. V njih so zbrana osnovna spoznanja človeštva prav tako preprosto izražena kot v stari pravljici. To velja predvsem za prve zgodbe svetega pisma.

Poročilo o stvarjenju sveta nam na primer nikakor noče pripovedovati poteka, kako je svet nastal; ampak nam hoče — na podlagi predstav o svetu,

ki jih je imel tedanji človek — pojasniti: Bog je ustvaril svet za nas ljudi, ker je vsemogočen in dober.

Mnoge zgodbe nam hočejo povedati: človek je z Bogom v prijateljstvu, lahko pa je tudi kriv pred njim. Bog je pravičen, obenem pa usmiljen. Moramo se ga „bati“ in vendar mu lahko popolnoma zaupamo.

(nadaljevanje z 31. strani)

sodišče odločilo, še ni znano. — Na prvo septembrsko nedeljo so imeli pri sv. Cirilu in Metodu v Kewu očetovsko proslavo. Nastopili so z raznimi točkami mladi in žene očetov. — V Merrylands (Sydney) sta se vrnila iz Slovenije konec avgusta sr. Hilarija in p. Valerijan Jenko. — Tudi pri sv. Rafaelu so pripravili lepo proslavo za očetovski dan. Po kulturni prireditvi je bil piknik. — Prenovitvena dela v dvorani so končana. Ob dvorani so zgradili novo ograjo, povečali parkirišče. Predvsem so pa v zadnjem času obnovili in olepšali cerkev sv. Rafaela. Verniki so radi darovali za popravila, pomagali z zastojnim delom in tudi gradivom. Cerkev sv. Rafaela je sedaj slovenskim vernikom res v ponos. — Za praznik sv. Rafaela je krajevni škof ob navzočnosti frančiškanskega provinciala blagoslovil obnovljeno cerkev in dvorano. — Sydneyska Misija je organizirala od 20. do 28. avgusta za mlade športnike zimski tabor s smučanjem. Tabor sta vodila p. Bernard OFM in sr. Francka. P. Bernard se je kmalu potem vrnil in Slovenijo in deluje sedaj

na Viču v Ljubljani. — Na prvo septembrsko nedeljo so pri sv. Družini v Adelaidi obhajali očetovski dan. Bogoslužje so oblikovali šolski otroci, matere so pa pripravile v dvoranci okusno zakusko. Da je bilo bolj veselo in več petja, je poskrbel harmonikar g. Ivan Benc.

ARGENTINA

V Našem domu v Mendoza je predaval na povabilo Društva Slovencev zdravnik in javni delavec dr. Franc Bajda. Je sodelavec na visokem položaju v raznih pokrajinskih organizacijah. Govoril je o svojem političnem in zdravniškem delu. — Rožmanov starostni dom je 27. avgusta obhajal 30-letnico delovanja. Ob jubileju je bila tudi umetniška razstava del kiparja Ahčina, in slikarska dela sester Andreje in Marjete Dolinar, Helene Klemenc in Toneta Kržišnika. — V Slomškovem domu v Buenos Airesu so 13. avgusta priredili Mladinski dan. Organizirali sta ga Slov. dekleška organizacija in Slov. fantovska zveza. Po tekmovanju v odbojki je bil kulturni program, ki se je zaključil zvečer s skupno zabavo. Igral je orke-

ster Hrast. — V pokrajini Tucuman v kraju Trancas so poimenovali eno od ulic po pok. župniku Janezu Urbamču, po rodu iz okolice Novega mesta. Po njem so imenovali tudi na novo ustanovljeno šolo v znak priznanja njegove smrti za šolstvo v fari. — Ob 40-letnici ustanovitve obeh mladinskih organizacij in ob 20-letnici mladinskih glasbenih večerov je bil v Slovenski hiši v Buenos Airesu 19. avgusta mladinski glasbeni večer. Program je bil zelo internacionalen. Škoda, da je ta „virus“ mednarodne glasbe zajel tudi mlade iz Argentine. Popevkarske pesmi uničujejo slovenstvo na Koroškem, doma in sedaj še v zamejstvu. Slovenska pesem je gotovo najtrdnější steber slovenstva in zato jo je treba braniti pred puhlim internacionalizmom, kar velja še posebno na tujem. — Na mednarodnem festivalu v San Louisu so sodelovali tudi tamkajšnji Slovenci. Postavili so „štant“, na katerem so bile pokrajinske knjige Slovenije, narodni ornament, razglednice, kleklani prtički. Na mizah je bilo naše pecivo, ob mizah 18 slov. narodnih noš. Pokazali so tudi avdiovizualen film slov. folklor-

Protiavtoritetna vzgoja

Mnogi starši ne vedo, kaj naj si o tem mislijo.

Protiavtoritetna vzgoja nikakor ni vzgoja brez avtoritete. Če hoče kdo priznati ali ne, dejstvo je, da je avtoriteta v vsakem odnosu med otroki in odraslimi. Karkoli starši storijo ali opustijo, vedno postavljajo kretnice za otrokovo prihodnost. Otrok vsak dan doživlja: to delamo, tega ne delamo. In otrok se ravna po tem, kakor so delali odrasli.

Gotovo ne bo nihče rekel, da je s tem okrnjena otrokova svoboda, če živi ta v krogu svojih staršev, ki mu vtisnejo svoj pečat. Res je, da naš doraščajoči otrok že sam naredi marsikateri korak k svoji samostojnosti, toda v raznih drobnih stvareh pa v tisočeri oblikah sprejema življenjski način svojih staršev.

Starši so nujno avtoriteta. Gre le za to, kaj z njo naredijo. Najslabše je za tiste otroke, ki podoživljajo neodločne,

brezciljne, popustljive in nedosledne starše.

Takim otrokom manjka nasprotovanja, prav tako tudi soglasje, brez katerega se ne morejo razviti v samostojen značaj. Nevarna vzgojna zmota je, če kdo misli, da starši kratijo otroku svobodo, če imajo jasna vzgojna načela in vzgojne mere.

Prav nasprotno je res: kdor otroka prepusti njegovi lastni volji in nima poguma, da bi rekel „ne“, kadar je treba, napravi otroka za napadalnega brezdomca.

To je ena stran. Otrok pa mora o jutrišnjem svetu vedeti več kakor samo o pokorščini, prilagoditvi, obzirnosti in odpovedi. Naučiti se mora, da bo znal svoje odločitve utemeljiti ali tudi spreminjati. Znati bo trega izbirati med mnogimi možnostmi, ponudbami, vabljivimi stvarmi in nazorskimi skupinami. Okolje mu bo stavljalo vedno nove zahteve, ki jih bo moral ali spolniti ali zavrniti. Vedno bolj se bo moral znati prilagajati ali nuditi odpor. Ali bo mogel odrasli, ki je bil kot otrok vzgojen pod pritiskom brezpogojnega „da“, kritično izbirati in samostojno odločati in ali bo predvsem imel pogum reči tudi „ne“ in se upreti, kadar bi bilo potrebno?

slovenske radijske oddaje

● Köln

vsak dan:

16.15—16.30 na frekvencah 31, 41, 49 m

ter 6140, 7130 in 9770 kHz

v nedeljo dopoldne še:

9.30—10.20 na frekvencah 41, 49 m

ter 5995, 6130 in 7130 kHz

● London

vsak dan:

12.00—12.15 na frekvencah 9.61, 11.78, 15.235 MHz

ter 31.22, 25.47 in 16.69 m

v nedeljo dopoldne:

11.30—12.15 na istih frekvencah ter vsak večer:

18.30—19.00 na frekvencah 6.05, 9.77, 11.78, 15.315 MHz

ter 49.59, 30.71, 25.47 in 19.59 m

● Vatikan

vsak dan:

18.45—19.00 na frekvencah 41 in 49 m

ter 1530 kHz

ponovitev naslednje jutro:

4.45—5.00 na istih frekvencah

nih plesov, šolarji so zapeli nekaj narodnih pesmi. — V soboto, 7. okt., je bila v okviru Slov. kult. akcije v Slovenski hiši v Buenos Airesu predstavljena knjiga Franceta Perniška Zgodovina slovenskega orla. Okvirno predavanje je pripravil g. Rudolf Smersù. — Slovenci v Argentini so kljub gospodarski katastrofi zbrali 2180 dolarjev in jih poslali v Tolstojev sklad. Denar bo porabljen za proces proti Tolstoju, ki je razkrinkal angleško početje v Vetriju in vrnitev slov. narodne vojske v Jugoslavijo in smrt.

ZDA

Na praznik vnebovzetja Marijinega je v Stocktonu v Kaliforniji umrl bisero-mašnik prelat Leon Kristanc, rojen v Šenčurju nad Kranjem. Gimnazijo je obiskoval v škofovih zavodih, duhovnik je postal leta 1925. V škofiji Stockton, ki je bila ustanovljena 1962. leta, je bil zelo cenjen. Kot duhovnik je deloval v Sloveniji v Sodražici, Višnji gori, Št. Petru-Otočcu, v Ribnici na Prežganju in pri Sv. Gregorju nad Velikimi Laščami. Dopolnil je 88 let.

Če odrasli avtoriteto naproti otroku zlorabi, se lahko dolžnost vodstva sprevrže v nasilje in suženjsko pokorščino. Otrok ne bo nikoli odrasel, ne bo nikoli samostojen, vedno bo neobgljen.

oglasi

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem drevoredu Corso Italia, Vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● V Rakičanu pri Murski Soboti ugodno PRODAM delno vseljivo hišo, vsa podkletena in z velikim vrtom.

— Informacije dobite po tel. 07 7 32 / 52 8 30, BRD.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● PRODAJAM dvostanovanjsko hišo v Ptuj, Maistrova 28: 8 sob, ca 210 m² stanovanjske površine, poseben WC, 4 veliki balkoni, lovška soba, centralna kurjava na olje in trdo gori-

**Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan**

vo. Parcela ograjena, 13 a velika. Asfaltiran dovoz in dvorišče, posebej grajena vinska-ozimnična klet. Hiša ima telefon in satelitski TV-priključek. — Tel. v Nemčiji: 0711 - 62 24 36.

● V Slov. Konjicah, Kurirska 9, ugodno PRODAM vseljivo stanovanjsko hišo v zaključnem stanovanjskem naselju z izjemno lokacijo. — Informacije: tel. YU 061 - 57 58 94 in BRD 0231 - 51 57 48.

● ENKRATNA PRILOŽNOST! Naprodaj je hiša z gospodarskim poslopljem (možnost za delavnico) z 2700 m² zemljišča, ki je ograjeno z dva metra visoko ograjo. Oddaljena je 9 km od Kranja ter 4 kme od letališča Brnik in avtoceste Kranj—Ljubljana. Hiša je na sončni legi, odmaknjena od naselja, z vsakournu avtobusno zvezo s Kranjem. — Samo resni interesi naj kličejo tel.: 064 - 42 4 91 ali ob vikendih 064 - 78 3 29.

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

smeh je najboljše razkužilo za jetra

(Da je črni humor na tej strani iz PAVLIHE, ni menda treba posebej praviti.)

Boljšega jutri ne bodo izborili včerajšnji borci.

Bogataš, ki mu je bilo preveč neudobno, da bi se z letališča vsakokrat peljal do svoje podeželske hiše z avtom, si je dal na svoje malo letalo pritrčiti čolna, da bi lahko pristal na jezeru pred svojim posestvom.

Ko je pri naslednjem poletu hotel pristati kot običajno na pristajni stezi, je žena zakričala: „Ali si nor? Saj nimaš montiranih koles!“ Možu je uspelo letalo pognati navzgor in tako za las uiti nesreči. Potem je pristal na jezeru brez težav.

Očitno vzburjen se je naslonil nazaj in rekel ženi: „Ne vem, kje sem bil z mislimi. Takšne neumnosti še nisem storil!“ Odprl je vrata in — stopil v vodo.

Partija je v resnih škripcih: na vse kriplje išče način, kako bi si predala oblast.

„Zakaj si pustil svojega zobozdravnika?“

„Ker mi je šel s svojim vrtanjem na živce.“

Življenja v svobodi ni mogoče opisati, treba ga je bilo doživeti.

Preprosta moža sta si ob odhodu iz bolnice za živčne bolnike obljubila, da se bosta obiskovala.

Lepega dne je eden od njiju videl, kako prihaja drugi k njemu, pa se je skril.

Prišlek je pri vratih pozvonil.

Drugi se je iz hiše oglasil: „Me ni doma.“ „Potem je pa dobro,“ je rekel prvi, „da nisem prišel.“

Celice so odprte za drugačna mišljenja.

Mož bere časopis. Pred nogami mu leži pes, ki od časa do časa zabevska.

Na zofi sedi žena in plete. Naenkrat se ona ogласi: „Ne reci vendar zmeraj, ko pes zalaja, „Ja, Francka!““

Nesreča ni prišla sama — zanjo smo se morali boriti.

Na nekem spomeniku vojaški muli je stalo: „Ta mula je v življenju brcnila 12 vojakov, 5 oficirjev, 2 generala in eno mino.“

Gledam, kako živijo naši vodilni tovariši. Tako sem si predstavljal komunizem.

Socialistični minimum pō meri človeka

Jakec pride v trgovino s čevlji.
„Prosim par vezalk!“
„Kakšnih pa?“
„Eno levo in eno desno.“

Štóri imajo najgloblje korenine.

Blaž vidi v mestnem parku moža, ki je sardine, pri tem pa polaga ribje glave na poseben papir poleg sebe.

„Zakaj pa dajete ribje glave na stran?“

„V njih je veliko fosforja, ki pospešuje bistrourmnost, zato jih bom pojedel nazadnje.“

„Ali mi jih prodate?“

„Seveda.“

„Koliko pa hočete zanje?“

„Pet mark.“

Blaž mu jih plača in vzame papir z glavami.

„Koliko pa stane cela konzerva?“

„Štiri marke.“

„Ja, potem ste mi pa glave prodali dražje, kot ste dali za celo konzervo!“

„No, vidite, fosfor že deluje.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

~~Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 35 64).~~

P. Andrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Mmgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, stanovanje in pisarna Slovenske misije, 1000 Berlin 62,

Kolonnenstraße 38. (Tel. 030 - 788 19 24).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdähler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slov. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).